

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Chronica, Liber VII - Cod. St. Blasien 18

Otto <Frisingensis>

[St. Blasien], [2. Hälfte des 18. Jahrh.]

Otto S. Blasii, chronica

[urn:nbn:de:bsz:31-48816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-48816)

Othonis de S. Blasio chronicon
ab an. 1176. usque 1209.

Caput I. an. 1176.

Anno Dominice incarnationis MCXLVII. summus
pontifex Eugenius ecclesie Transmarine
paterne condolens multos ad Hierosolymi-
tanum iter accendit, ac venerabili Bern-
hardo Clavvalens. abbati onere predi-
cationis vice sui imposito, ex omnibus
mundi partibus Cismarinis innumera-
bilem exercitum coadunavit. Venerabilis itaque
pater Bernhardus, inductus virtute Spiritus
ex alto, ad iunctum sibi predicationis
officium non sequiter accingitur, virtuteque
verbi, omni gladio ancipiti penetrabili,
miraculorum comitante incomparabili
gloria, totam Galliam et Germaniam para-
gravit, et ad expeditionem Transmarinam
innumera- biles auondit.

Caput II. an. 1177.

Anno Dominice incarnationis MCXLVIII.
Conradus rex, mortuo fratre suo Frederico
Suevorum Duce, filio eiusdem nominis Duce-
tum concepit, ac pariter cum ipso Cruce
peregrinationis accepta ^{hinc} Hierosolymam adit.
Præterea Welfæ Dux, Henricus Noricorum
Dux, et multi alii principes et episcopi
cum innumera- bili diverso conditionis
exercitu eandem viam aggregi per Un-
gariam et quoddam iter ^{invenit} arripuerunt, ac Fran-
corum regi Ludovico cum multis principibus
sue gentis illuc tendenti consociantur.

Reinhold Haugwitz
Musik. Script. T. VI. p. 866.

LIII

1723

gratia

et nostram partem.

2. In itinere itaque multa pericula passi,
 plurimisque diversis morbo⁺ consumptis,
 Conradus rex cum suis mari emenso Pto-
 lemæidam applicuit, ac inde itinere ter-
 reno Ierosolymam veniens, cum maximo
 tripudio a Patriarcha, & Rege, et uni-
 versis civibus excipitur. Post hoc quoque
 Ludovico Francorum Rege cum aliqua parte
 exercitus pari honore suscepto, contra Sara-
 cenos provinciam movent. Regione itaque
 Paganorum diversis modis igne ferroque pro-
 fligata, Damascum obsidione circumdissam
 urbem, Paganis pro posse resistentibus,
 toto nisu impugnant. Itaque Pagani
 vim Christianorum non sustinentes, con-
 stitioes, Militibus templi mediantibus,
 pro velle Principum statuunt: sique
 obsidione soluta exercitus Christianorum
 discessit, ac Ierosalem veniens cum tri-
 umpho suscipitur.

+ Ed. modo

ing

+ Ed. suscipitur.

+ Ed. reliqua

i. In editis sequentiâ adnotatur: His die-
 bus Petrus Baillardus (Abailardus) re vera
 De Trinitate loquens, hæresim
 Arianam resuscitare molitur. Contra
 quem venerabilis abbas Bernhardus velut
 contra Ecclesiæ hostem insurgens, viva
 voce scriptisque ipsum magnifice con-
 vincens hæreticum probavit: scriptisque
 eius synodaliter examinatis ab A. respo-
 lico, et damnatis, ipsi de cetero silen-
 tium imposuit.

Chronicon S. Blasii ad h. a. Hic adnotari
 placet, quod hoc anno, Irino, ut credimus,
 nutu, accensus est pene per omnes culpas
 ille ignis Ierosolymitani itineris, sua-
 dente verbis Bernharðo abbate venera-
 bili. In quo etiam eclipsis solis facta
 est VII. Kal. Nov. Dominica die ante
 meridiem. Item: Fridericus Rex Alemannorum
 moritur, cuius Ducatum filius eius Tri-
 gericus accepit.

Anno incarnationis Dominice MCXLVIII.
 Conrado Rege repatriante Henricus Nonis-
 rum Dux, filius Leopaldi, juvenis Henrici
 Imperatoris, frater Conradi Regis filiam Im-
 peratoris Constantino politani, prius sibi in
 itinere desponsatam, in matrimonium
 accepit, et ex ea Leopaldum, patrem Leo-
 paldi Ducis Orientalis et Frederici ju-
 venis sui, qui transmare obiit, Ducem Bre-
 misimum genuit. Hic Henricus Dux bello
 cum Ungaris habito victor, ipsos de ter-
 minis suis, multis ex eis occisis, gladio
 fugavit.

i. Ed. victor exhibuit, ipsosque de-

Caput IV. Anno 1152.

Anno Dominice incarnationis MCLII. Con-
 radus Rex moritur, eodem videlicet anno,
 quo hospitatus est in civitate Treburgenſi,
 Sigrum deportatus obsequiis regalibus + Ed. exequiis
 sepelitur anno regni sui XV.

His temporibus Eugenius Papa synodum
 episcoporum congregavit, cui per se pre-
 sident, multaque prava corrigens, inter cetera
 librum Gisleberti Pictaviensis episcopi susce-
 ptum eo presente examinavit: in quo reper-
 verba Boetii de Trinitate, sana quidem
 et catholica, male commentatus est hoc
 modo: Pater est veritas, id est, verus: Filius
est veritas, id est, verus: Spiritus Sanctus ve-
ritas, id est, verus. Et hi tres simul non
tres veritates, sed una veritas, id est, unus
verus. Quae expositio Papae ceterisque
 episcopis perversa visa est, omninoque su-
 specta: quod secundum Augustinum Deus
 non nisi ea magnitudine magnus est, quod est
 quod ipse: et non nisi ea veritate verus
 est, quod est quod ipse; alioquin illa erit
 maior magnitudo vel veritas, qua Deus ma-
 gnus vel verus est, quam ipse: quod

q. Otto.

fateri absurdissimum est. Nam ex positi-
onem venerabilis abbas Bernhardus in li-
bro suo super Cantica Cantorum capitulo
LXXXI. sic corripit: Pater est verus, id
est, veritas; Filius est verus, id est, veritas:
Spiritus sanctus verus, id est, veritas. Sicque
verbis tantum transpositis sanus est intelle-
ctus. Item liber in nonnullis a vera-
fide vitiosus est. Discrepans; et ideo synode-
liter reprobatus et damnatus est, Episcopo
libri ipsius auctore humiliter confes-
siente, ipsiusque ~~ore~~ ore proprio damnante:
siquis solutum est conditum.

a. Ed. canonica.

Chron. S. Blasii h. a. Conradus
Dux obiit. Conradus III. Rex obiit,
et Fredericus Dux Alamannorum
Rex effectus.

Capit. V. Anno 1153.

Hinc Dominica incarnationis MCLIII.
Fredericus Dux Suevorum, mortuo Conrado
patre suo, a Principibus Rex creatus,
nonagesimus quartus ab Augusto re-
gnavit. Eugenius Papa obiit, cui Ana-
stasius successit. Eodem anno in me-
morie beatissimus Bernhardus abbas
Clarevallenfis, doctor egregius, ac mul-
torum monasteriorum pater, XIII. Ca-
lends. Septembris migravit ad Domi-
num. Anastasius Papa obiit, cui Adria-
nus successit, in ordine centesimus se-
xagesimus.

Patre suo in Cod. Thes. omissus.

Chron. S. Blasii: Eugenius Papa obiit.

Anno Dominico incarnat. MCLIV. Henricus
 Dux Saxonie, filius avunculi Frederici
 Regis, filius Henrici ex filia Imperatoris
 Lotharii, Ducatum Noricum sui iuris
 hereditate paterna affectans, cum Henrico
 filio Leopaldi, patris Frederici Regis,
 qui eundem Ducatum beneficii loco a
 Rege Currado acciperat, toto nisu con-
 tendit: Henrico non minore ambitione
 sibi resistente. Quorum litem Fredericus
 Rex sedare cupiens, utrumque enim linea
 consanguinitatis tangebatur, consilio Prin-
 cipum saliter definitum est: ut Marchia
 Orientalis, quae prius Ducatui Norico
 iure beneficii subiacuit, a Ducatu seivincta
 per se subsistens, nulloque respectu iuris
 Duci Baravarie subiacens, Ducatus iure
 et nomine constaret, hocque Henricus
 filius Leopaldi, Principis iure et Ducis no-
 mine et honore sublimatus, contentus
 esset: Ducatu Norico Henrico Duci
 Saxonie cedente. Ad hoc utroque con-
 sentiente, ^b Dux Orientalis Princeps
 dictus est. Siquae Henricus fratruelis
 Welfonis Ducatu Baravarie et Saxonie
 petitus hereditatem paternam conse-
 quitur.

Sherr. Confistens

Th. ad hoc

addit Th. l. lite decisa qui prius Marchio

a. Ed. seivinctum. b. Ed. motus:
 lite decisa, qui prius Marchio.
 Chron. S. Blas. Anastasius Papa
 obiit.

Chron. S. Georgii: Fredericus abbas S.
 Georgii obiit, cui Guntramms in
 abbacia successit.

Anno Domini incarnat. MC LV. Henricus Dux Saxonie Fridericus Rex contra Ducem Polonorum provinciam movens, regionem ipsius armata manu ingressus est: transiitque preter spem quoddam fluvio cum exercitu, regione devastata, ipsum ad Devitionem coegit, ac consummationem per aliquot annos neglectam redire compellens, et expeditionem Italianam ipsi indicens, omninoque subiectionem sacramento sibi firmari fecit. Quo promisso omnimode frustratus est, nam post regnum Regis periturus effectus nec expeditioni interfuit, nec cetera, que sacramentis firmaverat, custodiens iram Regis promeruit.

Eodem anno, Dispositis pro voluntate sua in Gallia et Germania rebus universis, Fridericus Rex, contracto ex omnibus regni visceribus exercitu validissimo, provinciam movit in Italiam: ubi multis pro libito consummatis, omnibusque rebellibus subactis, Terdonam, que sola restabat, obsidione circumdedit, exiguam tanquam cepit et destruxit. Exin ad Urbem tendens, Romanis resistantibus, Urbe arictur: quos forti aggreptione in brevi exsuperans, multis occisis, favente sibi Adriano 2. apostolice Urbem ingreditur, ab eoque consecratus Imperatoris et Augusti nomen, nonagesimus quartus ab Augusto, sortitur, Romanis interim seditione mota cum exercitu Imperatoris confligentibus, tandem fugatis et victis ad Devitionem coactis, omnibusque ibidem bene Dispositis, presentibus Colonienfi Archiepiscopo et Hermanno Constantienfi Episcopo, et quibusdam aliis Principibus, ad ulteriora contra Wilhelmum filium Rogeri, qui Avuliam

Th. Colonorum

a Ed. quarto.

in cod. Th. Adriano omittitur
in margine addit manus recentior
Adriano uij.

usurpato Regio nomine tenebat, pro quibus
 Dissipuit. Sed ab alio Dissuasus, hoc in
 posterum Differens, ad Cisalpinam revertitur.
 In itinere insidias a Veronensibus passus,
 ipsis non impune talia licere necesse iratus,
 sui ostendit. Ponte enim eius inspic ad trans-
 portandum exercitum per Althesim fluvium
 a Veronensibus navibus compactis structo,
 quidam Albericus ex ipsa civitate, et aliunde
 latronum manu in immensum conflata,
 preparatis quibusdam natatilibus instru-
 mentis, in superioribus fluminibus insidias
 tendit, ut parte exercitus fluvium
 transiente ipsi usdem instrumentis compage
 navium Dissoluta reliquam partem exer-
 citus citra remanentem iuxta invaderent.
 Sed post conatus eorum in vanum, sic
 eventus cepit in periculum. Machinati
 enim, uti dictum est, ubi statuerant Impe-
 ratorem invadere, ipse iam copis ex toto
 fluvio transpositis progressus fuerat,
 iamque cum toto exercitu ad Alpes ven-
 tebat. Illi itaque per notum sibi com-
 pendium procedentes in angustiis Alpium,
 parte exercitus iam progressa, Imperato-
 rem cum reliquis offendunt; ac nisi pecunia
 se redimat, viam sibi intercludi. Celloque
 congregari mirantur. Imperator itaque, ut
 semper et ubique imperterritus, late
 pectum cum latronibus Imperatorem invire
 deducoripsum existimans, et hoc proleptans,
 cum exercitus parte, quae restabat, ac se
 ad confligendum modis omnibus preparavit.
 Igitur Otto Palatinus de Witelisbach se-
 nior, pater Ludovici Ducis, qui postmodum
 Bavariae Dux effectus est, lectis de exer-
 citu frenis, valle gyrata, hostibus insis,
 signo relecto montana ascendit, ipsosque
 a tergo signo dato cum clamore invadens,
 in precipitium compulit: sique omnibus

Ed. quo. Th. addit. quo

Th. loco quidam legit quibusdam

+ Ed. fluminis sic etia Th. legit

Th. tendit

+ Ed. omni Th. omni

+ Ed. substitit, et stabat sic etia leg. Th.

in insidias
in angustis
latronum

8
morti datis, captos ex eis duodecim prae-
cipuos Imperatori tradidit; ex quibus
undecim patibulo suspensi, uno dimisso,
qui reliquos inhaererebat. Imperator
per vallem Tridentinam triumphans glo-
riose repatriavit, iamque Alpibus trans-
missis exercitum ad propria remisit.

Th. suspensis.

Chr. S. Blasii. XVI. Kal. Febr. factus
est huiusmodi sexta hora noctis.
Friedericus Rex Imperator efficitur, et
Romanorum plures in bello occiduntur.

Capitulum VIII. Anno 1156.

Anno Domini incarnationis MCLV.
Episcopus Lundonienfis cum quodam alio
Episcopo, collega suo, a Romana curia rece-
dens, ac per Burgundiam repatriando iter
faciens, a quibusdam capitur, rebusque
omnibus denudatus lucri gratia in custodiam
mittitur. Dissimulante Imperatore, queri-
moniamque pro hac re parvipendente,
qua ^{causa} Dominus Apostolicus Legatos
suos ad Imperatorem misit: qui Bisun-
tium, ubi generalem curiam tunc temporis
Imperator habebat, venientes, litteras aposto-
licas Imperatori coram Principibus repre-
sentant, quibus pro dissimulata captiva-
tione Lundonienfis Episcopi redarguitur, Im-
perium de manu apostolici se recepisse ad-
monetur. Quo audito Imperator, et omnes
praesentes Principes, maxima indignatione
accensi, quod quasi iure beneficii sub ho-
minio a Caesare Imperium a se suscepisse
Papa gloriaretur: et cum clamoris maximo
preputu in Legatos omnes inveci, vix ma-
nibus temperabant, indignum ducentes,
tali contemptu Romanos gloriari. Unus
autem Legatorum, quasi pro apostolico lo-
quens, stolidissime his ita respondit: Si ergo
a Domino apostolico non habet, a quo habet?
quibus verbis commotus Otto Palatinus de

Th. in quibus

a. Ed. sub homagio.

Witilinus bach, qui gladium maiestatis Imperatoris adfrans tenebat, ipso gladio evaginato, in actu in Cardinalem factus, vis ab Imperatore retentus est, quin exilio Cardinalem dedisset. Tandem multis iniuriis impetiti a conspectu Cesaris eliminantur, Sicutendi que ad episcopata vel canonica quodstus gratia evasione omnino interdita, via regia Romam reverti iubentur. Qui reversi Apostolica iniuriam sibi irrogatam conque- runtur, seque via mortem evasisse pro- testati sunt. Imperator autem missis litteris in omnes Regni terminos cunctis Principibus irrogatam Imperio a Papa et Romanis calurniam conquestus est, et ut ipsi dedecus Imperii summo opere vitarent.

Capitulum IX. Anno 1157.

Anno ab Incarnatione Domini M. CL. VII.
Principes verentes, ne controversia inter Regnum et Sacerdotium in vimensum conflata Respublicam involveret exitio, a poptium per Episcopum Babenbergensem, et alios Romanos Directos, eadem de causa conveniunt, et ut Imperatorem litteris minoribus (s. ruitioribus) et aliis Nuntis de notabili priorum litterarum arrogantia se excusans placaret, dant consilium. Apostolicus autem audicus, Nuntis Cesaris, Cancellarium videlicet et Ottorem Palatinum, Italiam intrasse, negotiaque Imperii potenter disponere: nam conventus imperatorios absque Imperatore, immo curiam, si dici fas est, cum Episcopis Italis, qui quindecim numero quodam conventu congregati erant, et cum aliis Italis princi- pibus celebrabant, et tunc quoque super- venturum Cesarem, salutifero eorum consilio consensit, ac supplicibus litteris cum con- digna salutatione per idoneos Legatos de- cebitatis se excusans, medianribus Princi- bus Cesarem placavit, et a priori

Th. M. C. L. VII.

Th. minoribus

Ed. curias
Th. imo si curias dici fas est,

Th. timens qd

indignatione revocatum animo equivoce
reddidit: sique Imperatoris ira contra Ro-
manos excitata ad tempus quievit.

Caput X. Eodem anno.

Circa hoc tempora Fredericus Imperator
generalem Curiam cum maxima Principum
frequentia apud Constantiam habuit, ubi
que eorum Hermannus Episcopus in choro
Constantiensi uxorem suam, filiam Marchi-
onis de Vohlbach, Adelheidam nomine,
causa fornicationis sepius infamata, re-
pudiavit, sique postmodum filiam Re-
ginoldi Principis ac excellentissimi Lo-
tharii Burgundii, nomine Beaticam,
superduxit. Ex hac Matrice genuit Tri-
dericum Ducem Sueviae, Henricum Impera-
torem, Conradum Ducem, Ottobrum Comi-
tem Burgundii, Philippum Regem, qui
omnes in brevi perierunt.

Th. adala nomine

Caput XI. Anno 1158.

Anno Dominicae incarnationis MCVIII.
Fredericus contra Wilhelmum, Rogerii
filium, invasorem Apuliae, Calabriae, Sici-
liae, expeditionem in Austrum, a Mediola-
nensibus rebellantibus multis iniuriis affe-
ctus, in ipsos arma convertit, et per vallem
Trentinam subito secundo in Italiam exer-
citum duxit; ac ad Plana, perveniens, prope
Lapiensem et Cremonensem castrum, Italico
exercitu a Imodium roboratus, Mediola-
nenses hostes pronuntians, totaque Liguria
igne ferroque profligata Cremonenses Me-
diolanensium fautores obsidione cinxit:
multisque diebus diversisque modis attri-
tos tandem per conditionem suscipiens,
ut vita Donati Provincia excederent,
civitate tradita, ipsam funditus evertit,
ac secundo contra Mediolanenses aciem di-
rexit.

a Ed. subito.

Th. Cremonenses

Th. vitae item l. excederent legit cederent

Haque signis contra Mediolanum erectis

Imperatore nesciente, milite de exercitu
 milites instructissimi contra Mediolanenses
 prorumpentes, cives ante portas ad bellum
 ordinatos offendunt, quos incaute ad-
 quiescentes alacriter a civibus suscipiuntur,
 pugnaque conferta, multis hinc inde occisis,
 milites Cesarioni pro paucitate sui non
 civium non ferentes fugam ineunt. Quo
 reoato militum Cesar iratus et a vindi-
 cta vix se continuit, ac interdicta tali pro-
 scriptione in posterum, militibus data venia,
 urbem obsidione undique vallavit.
 Cecidit in hac congressione ex parte Cesaris
 Egebertus Comes de Buringon, et alii
 plures.

+ D. Offen Punt. fictus leg. M.

a. Ex. irritatus.

Th. de Bitunio.

Itaque cives Cesaris industria undique
 arctati fortiter resistunt, ac illatum sibi
 damnum viriliter reconspicientes, portis
 sepius erumpunt, patratisque hinc et
 inde proclavis facinoribus, hinc inde multis
 occisis, non sine maximo exercitus damno
 portis recipiuntur. Quodam enim eruptione
 cum Cesarianis congressi, ubi Italianis
 militibus obsidebantur, congressi Ver-
 herum, Italianum Martionem prostantissi-
 mum, cum multis aliis occiderunt, et cives
 nomine dicitur in huc Verheri marchia.
 Ex his autem civibus quotidie multi passim
 machinis et congressionibus perimebantur,
 ac diversa sorte respum dati multis malis
 afferebantur.

Cives itaque, Cesaris in petum non su-
 stinentes, parca quippe obsidione, om-
 nibusque bellicorum instrumentorum ma-
 chinis impugatos admodum attriverat.
 conditione, raris mediante Frederico Duce
 de Rotinburh, Henrico Duce Bavariae
 et Saxoniae, Bertholfo Duce Turingiae,
 nec non et Rege Bohemiae, ab Impera-
 tore quodam, multoque auxilio pondere
 Imperatrici collato, nec non infinita
 pecunia Imperatori vice in petratam.

¹² a. p. tali modo accipiant, Imperatore a. d. tali modo pacem tali modo
 ad impetrata, ut iam dictum est, eis open- accipiant. Pace data p.
 sum ante. Pace data dies statuitur,
 in qua cives se suaque omnia in manus
 Cesaris contradarent, sique obtento
 Principum gratiam eius invenirent, qua
 veniente Imperator venit a civitate.
 per quatuor ferme milliaria Latina se-
 cepit, ibique b. tribunali ambitiosissimo b. d. inque c. itaque
 instructo cum frequentia Principum re-
 sedit, uncto exercitu per turmas suas
 tractu longissimo a civitate usque ad
 locum tribunalis extento, totiusque mi-
 litaris gloriae apparatus decentissime in-
 struito. Via itaque per medium exer-
 citum usque ad Imperatorem civibus
 patefacta, primo procedit Archiepisco-
 pus sacerdotibus indutus, nudis pe-
 dibus, cum omni clero, et ceteris ordi-
 nibus ecclesiasticis summi habitus, laetabili
 facie, Reliquias sanctorum gestantes.
 Post hos consules, athenique dignita-
 tum Barones, cum omnibus liberis con-
 ditionis hominibus, nudis pedibus, sagis + d. ordinibus
 induti, exortis gladius collo inpositis.
 Post hos servilis conditionis cum omni
 vulgo, torque collo innexo, eadem via
 suo quidque ordine venientes, pedibus
 Imperatoris procolutus e., seque maie- a. d. procolutus.
 statim eos verbis et gestibus profitentur. (od. profiterentur.)
 Principibus ergo pro eis supplicanti-
 bus, subiacioneque omnimoda iura-
 mentis firmata, Imperator ad mi-
 sericordiam flebitur: ipsosque vite
 et civitati, pristinisque honoribus
 redditos. De malis peiores s. sicut
 in sequentibus ostendemus. red. d. d.
 sique soluta obsidione cum exercitu
 discessit.

Chron. J. Blas. J. N. Kal. Febr. factus
 et sermo motus VII. hora noctis.

Diebus Caput XII. Eodem anno.

Hic ~~opus~~ Petrus Lombardus, et Petrus Manducator apud Parisios Magistri insignes claruerunt, multaque Ecclesia profutura conscripserunt. E quibus Lombardus librum Sententiarum quatuor distinctionibus ordinatum confecit.

In prima distinctione De Trinitate, quod Deus est, sublimissime tractans; in secunda De creatione rerum primordialium; in tertia De incarnatione Verbi; in quarta De sacramentis ecclesiasticis. Poster hoc in apostolum, nec non Galatium continuans, quos luculenter admodum exposuit, Deque digna conversatione Reges, apud Parisios docuit.

Alter vero Manducator feliciter, in conversatione et studio hunc non dispar librum scholasticus historicus utilissimum confecit, a principio Genesios incipiens Pentateuchum, librum Josue, Iudicumque et Ruth continuavit; libroque Regum Paralipomenon includens, cum ultimis Esaiam Tobiam complectitur: transmigratione cum morte

godolio et visionibus Danielis scripta, Esaiam, Hester, Judith, librumque Machabaeorum diligenter persequitur. Exin Josephum sequitur a Johanne Hieronimo usque ad regnum Herodis, nativitateque Christi historiam

deducit; Evangelioque complexo, in actibus apostolorum postquam totum conclusit: obscura quodque dilucidans, ambigua certa faciens, traditionesque Hebraicas cum incidentibus historiarum notas faciens, ecclesiasticarum traditionum diversas species inducit. Poster hoc librum sermorum mira subtilitate composuit, in quo proter ubi utilia moralitatem in actibus sequentium

in modo modo inculcavit.

T. I. v. d. a

Minutione characteris in scriptis desunt, ut in his habeantur.

T. I. que

T. I. quae tota

T. I. lego

Caput XIII. anno 1179.

Anno Domini Incarnationis MCLXIX.

Urbano Papa mortuo factum est schisma
 in electione, quibusdam Octavianum Car-
 dinalem, Victorem vocatum, eligentibus:
 alii Ruolanum Cancellarium Alexan-
 drum, in throni locantibus. Divisus itaque
 fuit schismate Cardinalibus, novem nu-
 mero in parte Victoris, undecim in parte
 Alexandri consistebibus, res ad Impera-
 torem referunt. qui habito Principum
 consilio, ab his fuit schisma Maiestate
 Imperatoria secundum eorum data sententia,
 generalem Curiam omnibus Regni Prin-
 cipibus ad inveniendum pro statu Ecclesie
 concilium Papiam in Epiphania indicit.
 Missisque litteris suis omnibus Chris-
 tianis Regibus, ut pote Regi Ungarie, An-
 glie, Sacie, et omnibus Regibus Hispanie,
 ut Episcopos suorum Regnorum ad hoc
 concilium pro status Ecclesie necessitate
 dirigerent, rogavit, datoque conductu
 utique Electo cum partibus suis, ambos
 ad concilium citavit. Exstant diversa
 ad diversos utriusque partis de hac cau-
 sa epistole suam quoque pars electum
 canonice cupientium, sicut in gestis
 Federici Imperatoris ab Ottone Tris-
 ingensi Episcopo plenarie describitur.

Ed. mittunt. In Eccl. 3.

Ed. ad Ottonem Trisingensem Epi-
scopum.

Igitur ex omnibus mundi partibus
 ecclesiasticorum et secularium Principum
 personis, cum infinita multitudine cleri-
 corum, laicorum, nobilium sive ignobilium,
 ad hanc Curiam Papiam confluentibus,
 concilio ab Episcopis habito, exclusis
 primum cum Imperatore laicis, Octa-
 vianus, qui et Victor, cum sua parte
 iudicio istius concilii se presentavit, se-
 que iudicium Ecclesie humiliter subire
 professus. Ruolanus autem, qui et
 Alexander, cum sua parte se canonice, ut pote

a maiori et juniori parte, electum af-
firmans, nec summum Pontificem a laico
citari, omnesque ipsius iudicio subia-
cere, et ipsum a nemine iudicari debere
contestans, huius concilio se absentavit,
nec responsales aliquos pro se misit.
Cuius absentatione concilio Praesentes
promoti, electionem Domini Victoris
canonicam iudicantes, a lexandro repro-
bato, ipsum in summum Pontificem fa-
vente Imperatore, omnibus presentibus,
recepimus: omnique obedientie reve-
rentia exhibita, pedibus eius ut poto a-
postolici cum oblationibus osculatis,
concilium solvitur; ascendente equum
Imperator Primum pro sacerdotali re-
verentia tenens se fautorem et autorem
promotionis ipsius ostendit. Alexander
autem cum maiore parte Cardinalium,
viri Cesaris non sustinens, iter cepit,
ac in partes Apuliae, Calabriae et Siciliae,
a postolica nihilominus utens auctori-
tate, se contulit, fautoresque Victoris
cum concilio Papiensi detestans, in
potestate Wilhelmi Regis Siciliae
mansit aliquamdiu.

a. Ed. detestavit. qd et d.

b. Ed. mittunt. habet d.

c. Ed. pro nam. ita et d.

Chronicon S. Blas. Dominus Adrianus
Papa obiit: quo defuncto factum est
schisma inter Cardinales de sede apo-
stolica. Maior etenim et junior pars
elegerunt Ruolandum Cancellarium,
votatusque est Alexander. Altera
vero pars cum auctoritate Impera-
toris elegerunt Octavianum Cardi-
nalem, vocatusque est Victor. Quo
defuncto post quinque annos
succesit Paschalis, et eo defuncto
post tres annos succesit Callistus
III. qui modo tenet locum regi-
minis. Sed et Alexander adhuc
vivet. i.

j.

Anno ab Incarnatione Domini MCLX.
 Fredericus Imperator, convocatis omnibus
 Italiae Baronibus, generalem Curiam
 apud Roncaliam cum maximo Princi-
 pum conventu celebravit: ibique renova-
 tis antiquis legibus novus de suo pro-
 mulgavit, ac diversis Imperii negotiis
 ex relictis iura consuetudinum
 reduxit, et quo iuris genere Italiae sub-
 iacerent Imperio, iudicialiter exquisivit.
 Quod a Principibus et Legum-
 dominis
 diligentem examinatam generali om-
 nium sententia indicatur, omnia rega-
 lia civitatum, ut pote monetas, et lancia,
 navigia, nec non et dignitates Pote-
 statum, Consulatum, Iudicium ad ius spectare
 Imperii, clericasque a civibus ad has di-
 gnitates personas de manu Imperatoris
 iure beneficii easdem suscipere, nec sine
 eius consultu suspectus deponere. In hac
 etiam Curia iam per multa tempora ob-
 livioni et neglectui datus, ad XXX. millia
 talentorum annuos redditus Imperio ad-
 quisivit. Proterea vectigalia antiquitus
 constituta, nec non exactiones pro Im-
 perii necessitate exigendas ⁱⁿ rationem
 referis, ubi, quando, et a quibus, et quo-
 modo tractentur, decretum est, et edicto
 confirmatum.

Ad que promulganda et instituenda Man-
 tu Imperiales, per Italiam destinantur:
 inter quos, praecipui Cancellarius, et
 Palatinus de Wivilinsbuch, Widobus Comes
 Blanderatensis, Godwinus Comes fuerunt.
 qui praecipue eadem de causa pluribus
 civitatibus, Mediolanum venerunt, con-
 vocatisque in concessionem civibus decreta
 imperialia, parant, et ad haec exequenda
 constantem insistunt. Cives, ut voluta-
 tum insueti ^{et} expulsi cum dedecore

1. E. Italica

T civitates

T J. ad...

1. J. et...

a. E. XX. J. ut...

J. J. et...
 1. E. edictum, et...
 ex nullisque

Legatis rebellionem totamque in se Senno
moliuntur. Igitur Legati, vix fuga elapsi,
ad Imperatorem redeuntes, suam in-
iuriam, rebellionemque Mediolanensem
referunt, ipsaque ad ultimum sum-
mopere incitaverunt. Qui nil moratus,
ignominiam Imperii Principibus con-
queffus, militem instaurat, contra Me-
diolanum provinciam movens igne ferro-
que cuncta demolitur. Siquibus
itaque pro posse resistentibus, Cesar
inito cum Papiensibus consilio, ipsos
ad rapienda Mediolanensem in ras-
cus pecora immisit, se cum flectissi-
mis militibus in insidiis collocans.

Papiensis itaque ad raptum pecorum
effusos, eaque abigentes, totis viri-
bus Mediolanenses insequuntur, Cesa-
remque ordinatis legionibus ex insidiis
erumpentem incidunt, eique necesse est
coyente bello congreduuntur. Cuius im-
petum ferocitatemque Teutonicorum
in aie non ferentes, multis occisis, quin-
gentis et nobilioribus captis fugam in-
cunt, et se in civitatem recipiunt. Siquae
Imperator victoria potitus magnifice
de Mediolanensibus triumphavit, ac
castellum Trecentense, ubi propudia eorum
fuerant, aggressum exequnavit, captis-
que vel occisis castellanis suos inibi
collocavit. Siquae, Cesare inde Digre-
diente, civitate offusi ex pugnatum ca-
stellum funditus diruunt, captisque
Cesarianis Latinos tormentis adactos
occidunt, Teutonicis reservatis.

Chron. S. Georgii. Arnoldus Moynun-
finus episcopus occiditur a suis dien-
sibus.

+ J. Se

+ J. Se

+ J. Se

Anno Domini Incarnationis MCLXI.
 Fredericus Imperator vires Imperii omni-
 bus Italianis in Mediolanenses oppressas,
 coacto in unum exercitu ad futurum cer-
 tamen se modis omnibus reparavit, missis
 que ad Cisalpina litteris, ex omnibus Im-
 perii finibus auxilia contraxit. Rex quoque
 ungaris cohortem militum cum sagitta-
 rius lesari missa exercitum ampliavit.
 Itaque ex diversis Regnis et regionibus
 exercitu condonato, primo in auxiliosos
 Mediolanensem arma convertit, ac
 Placentinos in multitudine turrium pro-
 mur confidentes obsidione circum^{xit}, forti-
 que aggressione in jugratam, turribus
 universis deiectis, civitatem ipsam solo
 coequavit. Exinde ad Mantuanos di-
 vertens, cunctis ad eos pertinentibus
 igne ferroque profligatis, ipsos ad De-
 ditionem coegit; omnesque civitates
 Mediolanensibus faventes aut ded. fecit,
 fecit, aut funditus ~~erit~~ evertit, novam-
 que Laudam inter Mediolanum et
 Placentiam ad receptionem exercitus a fun-
 damentis edificavit, et in ea sedem belli con-
 tra Mediolanenses constituit. Igitur Me-
 diolanenses undique bello videntes se impeti,
 futuris cladibus idoneos omnimodis se
 preparant, fossatis, muris, turribus, ac
 diversis missilium machinis, armis, ac ci-
 borum ad ferendam obsidionem necessariis
 civitatem suam tota industria muniunt,
 seque ad resistendam summo nisum su-
 xerunt; sed inanis. Nam animositate
 Cesaris pondusque Imperii ferre non pro-
 valens, contra impetum fluminis conari
 esse periculosum, Maiestatique non cadere
 stultum, Mediolanum civitas egregia, caput
 Ligus id, totiusque Italiae flos, funditus

T. J. Juniti modo

erecta liquido Demonstravit.

Chron. S. Blasii. II. Id. Febr. eclipsis
Solis Luna contigit, quum esset Luna XIII
VIII. Kal. Martii factus est terræmotus
ultima hora Diei. Ipsi etiam anno
factus est alius terræmotus XVIII. Kal. Julii
hora quasi vespertina.

Eodem anno Hermannus episcopus obiit.

Caput XVII. Anno MCL XII.

Anno incarnationis Dominice MCL XII.

Imperatrix, comitante eam Carrado au-
gustoniensi episcopo, nec non et Welfo Duce,
multisque nobiliores, cum militia trans- + E. I. nostrarum partium.
alpinales Imperatori coniunguntur, coacto-
que in unum corpus exercitu, et ad cen-
tum millia pugnantium computato, Me-
diolanum penitus oblidione cingitur, ac di-
versis machinis + tota industria impugnat. + E. I. Diversis magnis.
Cives autem necessitate cogente si nihil
quippe necessitate pugnaciis: pro patria,
pro parentibus, pro liberis et uxoribus,
postremo pro vita + audacissimis erumpentes
incursum fortiter resistunt, missilibus in-
super, sagittis, iaculis de pro pugnantibus
hostes arcentes. Cosas autem Dispositis
undique contra incursum eorum presidis,
ipsos Diversis missilium machinis, balistis,
arietibus, omnique telorum genere ag-
greditur, militibus in conspectu Cosaris
pro gloria, honore, premio, ambitione,
ostentatione alacriter pugnantibus,
multis hinc inde passim procumbentibus.
Tandem Diversis attriti eladibus miseri
cives Dextras petunt, ac multis modis
iram Cosaris sedare tentantes, nullo modo
nisi hac sola conditione proficiunt, si-
licet, ut traditis armis urbem relinquen-
tes egrediantur, vita tantum rebusque
necessariis, licet exiguis, sibi indultis.
Quo pacto accepto cum maximo lectu

T. I. Ius

egressi hostibus civitatem relinquant, ac
 sub oculis dilecta monia omnimodis depren-
 conspiciunt. Ingressus enim Imperator
 cum toto exercitu, immensa ac diviti-
 ma spolia in ecclesiasticis thesauris,
 aliisque rebus pretiosis diripuit, Reli-
 quisque Sanctorum, quibus hoc civitas
 egregie nobilitata fuit, per ecclesias colle-
 ctis, ac cum magna reverentia asportatis,
 tres Reges, qui cum numeribus Stella
 Duce Christum in incubatulis adorave-
 runt, inibi inventos Reginaldo Coloniensi
 episcopo, qui in hac obsidione cum sua
 militia pugnare claruit, dono dedit:
 quos venerabilis pontifex ad Cisalpina
 transferens Coloniensi ecclesie intulit,
 hisque Patronis totam Germaniam illu-
 strans universam Teutonicorum gentem
 magnifice nobilitavit. Incorrupti enim
 et quasi adhuc vivi in singulis de pretio-
 so metallo sarcophagi in eadem ecclesia
 hactenus conservantur.

Igitur cosare, ut per scriptum est, Mis-
 lanum ingressus, muros ditato, turribus da- + Ed. ingresso mure ditato.
 iectis, totam civitatem a fundamentis
 ac omnibus modis inhabitabilem ed-
 dens, igne postremo reliquias omnino
 consumpsit, divisisque in quatuor partes
 civibus, regione inculta, ipsis ad inha-
 bitandum concessa, quatuor eos op-
 pida o dispartire iussit, ipsosque, uti
 dictum est, per partes divisos ea in-
 colere fecit. Igitur confecto bello
 Ligerico Imperator Principibus gratas
 pro industria referens, militibusque
 dona pro meritis liberaliter largiens,
 nobili triumpho repatriavit, ac multis
 diebus de solatam sua presentia Ger-
 maniam cum insuperabili totius
 exercitus tripudio domum revisit,
 ac ubi quamdum cis Alpes manserit,
 colloquia diversa in diversis regi-

locis pro negotiis Imperii cum Principibus
habens, cuncta pro libito bene dispo-
suit, ac iudicia exercuit.

Chron. S. Petri. Civitas potentissimi
Italis Mediolanum a Frederico Impera-
tore capitur, atque a fundamentis
subvertitur, indiel. X. V. kal. Mart. fu-
ctus est terro motus gemina concupis-
sione media fere nocte.

Eodem anno captivitas plusquam
nongentorum militum sub comite Hu-
gone facta est apud Tübingen.

Item eodem anno factus est terro mo-
tus ingens 11. Non. Decemb. circa plet-
torum caritum.

Chron. S. Georgii. Mediolani inepara-
bilis excessus per Fredericum Im-
peratorem facta est.

Caput XVIII. Anno MCLXIII.

Anno Dominice Incarnationis MCLXIII.
Fredericus Imperator tertia vice, sed
sine instructu bellico, Italiam ingredi-
tur, ibique sicut et in Germania di-
versis placitis cum Italicis Baronibus
per loca habitis negotiis Imperii iu-
dicia titer exercuit, ac per aliquod
tempus cum eis quiesce permansit.

Caput XVIII. Anno MCLXIV.

Anno Dominice Incarnationis MCLXIV.
Victore uno Pontificum Romo Josepho
Paschalis ab his, a quibus et Victor
prius electus est, substituitur, Alexan-
dro adhuc sedente. Eodem anno Hugo
Palatinus de Turingia tres latrones, quorum
duo sui homines erant, tertius Franci
Wolfonis, apud Moringen captos, suos
abire permisit, suspensio illo, qui Wolfonis
erat. Pro quo Wolf inuicior permissus,
maxima indignitate in Palatinum ex-
arsit, et igne fenoque acceptam iniu-
riam ultiscitur. Palatinus itaque

22.
a Duce accitatus ad Fredericum Ducem
de Rotinburch, filium Cunradi Regis
se contulit, auxiliumque eius contra Wel-
sonem nunciavit. Igitur Wolf-Bertoldo
Duce de Zeringin in adiutorium adhibe,
ac ab utroque summo studio exercitu
congregato, contra Palatinum et Ducem
Fredericum provinciam movent, ipsosque
apud Zeringin invadunt, a quibus non
seguiter excipiuntur cum expeditis mi-
litibus: confertaque pugna Duces a
Palatino fuguntur, captis de eorum ex-
ercitu nongentis militibus. Quo infor-
tunio filii Wolf senior inflammatus
militem instaurat, venientemque Ber-
toldo Duce cum militia sibi in adiu-
torium, cunctis rebus Palatini igne
feroque profligatis, castrum Melmentz
obsedit, ac post aliquot dies ex pug-
natum funditus destruxit. Exinde ad
castrum Hildratschusin divertens, simi-
li modo ex pugna destruxit, ac
inde per Gilschin transiens turres ec-
clesie pro castello munitas a funda-
mentis evertit. Deinde castrum Wilate
obsidione circumdedit, ubi aliquanti-
per moratus, castrum forti aggreptione
captum destruxit, omnibusque Pala-
tini prope igne consumptis, dimisso
Duce Bertolfo, cum victoria in Sue-
viam rediit. Interim Dux Fredericus de
Rotinburch educto Bohemico exercitu
Welsonem insequitur, ac apud Gailibron
morantem, prima noctis vigilia de repente
facto incursu Welsonem exprofectum
cum suis in castrum Ravensburch fu-
gavit. Sed non impune cepit eis hoc
temeritas. Nam quidam de nobilissimis
Bohemis Baronibus Henricus de
Landsberch in ipso impetu occiditur,
inibique cum maximo plonctu a suis

~~funditus~~

T. J. e. Henrico de Landsberch

repetitur: puenſisque quibusdam Welſonis territoris ad propria reſertuntur.

Caput XIX Anno MCLXV.

Anno incarnationis Domini MCLXV. auditis per Principes in Cis-Alpinis partibus Regni Deſtaſtionibus, Fredericus Imperator ex Italia egreſſus, cuiſque iſſu ſimilis a Palatino captivis militibus Welſonis, generalis Curia in Quadrageſima apud Ulmam Principibus indicitur. Quo Welſ cum fratre ſuo Henrico Duce Saxonie et Bavariae, et Bertolſo Duce de Zeruingin, ac multis aliis ſens Ma-ioribus perueniens, ab Imperatore honorifice cum filio ſuſcipitur; ac Palatinus, ut ſine omni conditione in manus iſſorum ſe tradat pro iniuria iſſis illata, aut Regno cedat, ab Imperatore iubetur. Qui tribus vicibus coram Duce Welſ in terram cotruens, ipſo ſuſcipere dedignante, tandem receptus capitur, captuſque in exitum Albetiam Curionſem ad caſtrum Nainburc transſortatur. Deſque Welſone placato Imperator inde ſigreditur.

+ D. Dux

+ Palatinus

Chron. S. Georgii. obiit Goſofridus abbas ad Prunat.

Caput XX. Anno MCLXVI.

Anno incarnationis Domini MCLXVI. Fredericus Imperator ſedato, uti dictum eſt, Principum controverſia, ac bene diſpoſitis in Germania rebus, ex omnibus Regni viſceribus congregato exercitu, Alpes iam quarta vice tranſcendens, primum movet in Italiam; indeque Aprimum tranſiens, ac per Inſciam exercitum ducens, in Machiata Anconitanum directit, et Anconam urbem rebellem a ſſidione cinxit. Interea Aeginothus Cetonienſis Archiepiſcopus, contra pro

negotio Imperii ab eo digressus, cum
 cum sua militia rediret ad Caesarem,
 in castrum Tusulanense iuxta Romam
 a liqua punctum diversit. Quod ab
 exploratoribus Romae compertum, Ro-
 mani tota urbe effusi, et ad XXX.
 milia pugnantium computati, Archiepis-
 copum in castris in ignominiam Caesaris
 obsidione repente concludunt. Quod
 Imperatori Anconis nuntiatum, convo-
 catis Principibus, utrum Episcopo Si-
 missa Anconitana obsidione subvenien-
 dum esset nec ne, consuluit; quod a qui-
 busdam Principibus, et maxime laicis,
 sinistram famam de obsidione solvenda
 metuentibus, dissuadetur. Hae dissua-
 sione Principum egregius Archiepiscopus
 Magnus Christianus accensus, indigne-
 que ferens, quod laici Principes sect suos
 compares ita parvipensos periculo re-
 linquerent, convocatis suis omnibus, et
 aliis, quos proce vel pretio potuit adi-
 pisci, quingentos milites, et Caesarianos
 octingentos ad bellum instructissimos
 coadunavit, sicque contra Romanos versus
 Tusulanum ad liberandum Archiepiscopum
 iter flectit. Quo perveniens, locatis ex
 opposito illorum castris, Romanos ea
 die tantum ad quietem exercitus sui pro
 pace per internuntios interpellat, virtu-
 tem liberalitatis antiquorum Romanorum
 eis ad memoriam reducens, per hoc so-
 spulata ab eis adipsi existimans.
 Ipsi autem in his, et in aliis omnibus
 antiquis dissimiles, se nolle ad quietem
 postulatis responderent, sed ipsum om-
 nemque eius exercitum volucris caeli
 et bestiarum terrae in escam super faciem
 terrae ea die se daturus arrogantissime
 mirantur; et sic dimissa obsidione, tri-
 ginta milia pugnantium contra quingentos

+ Ed. convocatis suis aliis quos.

+ J. sarrapdos

+ omnino

milites Teutonicos in aciem deducunt,
 archiepiscopus autem tali responso ab
 eis recepto nequaquam territus, nec enim
 inexpectis fuit ante laborum, suos quam-
 vis respectu illorum paucissimos, sed tamen
 admodum exercitatos ad bellum promissis,
 minis, tota industria hortatus, et ne-
 spem in fugam ponant, utpote a patria
 et exercitu^o ^o suis quantum ad fugien-
 dum remotissimi, sed genuine fortitudinis
 suae, et inato hostium ignaviae memores
 pro vita totis viribus decertent, exhor-
 tando magnavimiter concionatur.

Videns autem milites Teutonice animo-
 sitate alacres; nam hortatu eius in supe-
 rabilis quodammodo alacritas menti eo-
 rum incidit; acies ordinat, et qui primi
 committant, qui confectos hostes a
 latere irrumant, qui subsidia pondere
 proli laborantibus ferant, semetipsum
 ad ferenda cum lectissimis subsidia col-
 locans, ordinanter disponit: et sic si-
 quis erectis, extensisque in longam co-
 hortibus, Deo spem suam committens,
 contra Romanos ad bellum procedit.

Archiepiscopus autem Colonienfis cum
 castellanis et suis omnibus, qui ad tre-
 centos milites bene armis instructos
 erant computati, ad subveniendum se
 modis omnibus preparavit, et in castris
 usque ad congregationem silenter de-
 lituit. Igitur bello commisso, fractis-
 que primitus militari concursu lanceis,
 res gladius agitur, sagittarum partibus
 utriusque sagittis lucem diei in modum
 nivium obtenebrantibus. Et ecce Co-
 lonienfis cum expeditis militibus castello
 erumpens, Romanos a tergo invadit,
 eisque fortiter edendo instat: sicque
 bello ante et retro circumdabi undique
 impugnantur. Romanis itaque tantum

+ Ed. Imperatoris, ad quam confugiant,
 remotissimi.

ob multitudinis impressione pugnantibus Christianus Episcopus cum suis vicem illorum a latere irrupit, eosque mediocriter dividens tribus in locis artificialiter disjunctos caedit. Itaque multis occisis, pluribus captis Romani superati fugam ineunt, ac urbem versus a victoribus insecuti cruentissima caede mactantur. Praefules itaque militibus a caede revocatis ad locum belli redeunt, ac cum maxima letitia triumphantes noctem illam duxerunt.

Mane facto Romani ad tollenda cadavera occisorum ad locum belli properantes, per Praefules inmissis in eos militibus fugantur, reversaque ad urbem vix evadunt. Tandem missis ad Praefules nuntius, ut amore S. Petri et respectu Christianitatis eis mortuos suos tollere liceret, suppliciter obsecrant. quod a Praefulibus hac conditione est concessum, scilicet, ut viciorum vel captivorum exortio numerum ex sua parte computantes, sub attestatione iurisjurandi ipsis scripto presentarent, et sic demum pace data mortuos suos ad sepulturam tollerent. qua computatione facta invenerunt occisorum seu captivorum de suis hoc proelio numerorum ad quatuordecim millia: Dataque licentia cadavera occisorum demum cum maximo eulatu tollentes sepelierunt.

His auditis a quibus Anconam Caesar et omnis exercitus, Ancona de die in die facta, soluta obsidione contra urbem cum copiis tendunt, ipsam forti aggreptione impugnant. Cives itaque superiori bello exhausti et visibus enervati, imprimis

T. J. licet

utcumque mania descendentes, Cesaris
 totis viribus urbem irruenti, maxima
 suorum clade accepta, cedunt, et ad ecclesias
 et ad quodque munita confugiunt, pro-
 cipe ad sanctam Mariam ante S. Petrum,
 et ad ecclesiam S. Petri, quam castelli vice
 munitur, congregati Tenuo pro posse
 resistunt. Milites autem Cesaris ecclesias
 armata manu aggressi, vulvas ecclesie S.
 Petri in securi et asua deiecerunt, ipsam
 que ductore Frederico de Rotinburch in-
 festa signa usque ad altare ferente, occi-
 sione multorum potuerunt. Sed et eccle-
 siam S. Marie igne succedentes, pro-
 fligatis occisione sive captivitate inibi
 re peritis, multa rapientes spolia prosta-
 naverunt. ut brevi illud Psalms
 ad litteram impletum esse videatur:
quasi in silva lignorum securibus exci-
derunt ianuas eius in id ipsum, in securi
et asua deiecerunt eam: incendierunt
igni sanctuarium tuum in terra, potue-
rent tabernaculum nominis tui. Facta est
 hinc corruptio Urbis per Fredericum Cesa-

J. 24

+ Ed. quod quasi castelli p.

+ J. bene
+ uncinis clausis clausis in codice
posunt.

Psal. 74.

+ J. inu. die

rem in Julio mense, anno ab incarnati-
 one Domini MCLXVI. .7.
 Cesar itaque hac utinam non consecuta
 victoria potitus, coronata Imperatrice,
 ab urbe recedit, statimque se filentia
 factum exercitum pene omnino extinxit,
 sicut in chronica Domini Ottonis poteris
 reperire: omnisa parenthesi pergit editus:
 Nam a maioribus incipiens, iuxta illud E-
 zechielis (18): a sanctuario meo incipite,
 primo in mortem Principum grasans,
 consumtoque in Principibus capite,
 deinde in reliquum corpus deperit disa-
 restis. Nam Reginaldus archiepisco-
 pus Coloniensis, et Eberhardus Ratis-
 ponensis, et Godofridus Surenfis Episcopi
 obtierunt. Posterea in partibus Tusciae

et J.

+ J. go. potuo

28^r Dux Fredericus de Rotinburch filius
Conradi Regis, Berengerus Princeps de Sult-
bach, et antea apud Sinam Welf minor
Welfonis Ducis filius, cum aliis Principibus,
Comitibus, liberis, Principum Ministeria- T que
libus, cum multitudine vulgi de exercitu
hac repentina facti occubuerunt. Opa
itaque Welfonis in Alemanniam trans-
lata a patre Welfone cunctisque ipsius
terris Maioribus apud Stauingadiam cum ma-
xime sanctu reconduntur, nec non et
Frederici Ducis de Rotinburch simili modo
a quibus Hebera tumultantur.]

Videntes itaque Mediolanenses, vires au-
quasti in ceterminio exercitus concidisse,
mutatione rerum animati, propebe Augu-
sto in sua vicinia, ex omnibus quibus Li-
persi erant locis congregati, ad ruinas
urbis suae conuersi sunt, ipsamque totis
visibus ac sumptibus reddificauerunt. Impe-
rator vero morte suorum quamvis saeuissimus
admodum, tamen ignominiam latem a Me-
diolanensibus sibi ex habitam, ex necespi-
tate temporis non dissimulauit, sed per
episcopatum ipsorum transiens cuncta igne
ferroque profligauit. Ipsi vero iniurias suas
ulcisci cupientes Imperatorem ad montana
tendentem armati insequuntur. Apprehen-
dens itaque Imperator obseques, quos ab
eis acceperat, dum Mediolanum eorum
civitatem subverteret, eos in locis diuersis
suspendi praecepit. Quos quum Caesarem inse-
quentes inuenissent suspensos, nimio terrore
perculsi, unusquisque cadaverem chari sui
cum lamento reducens, Caesarem in seque
omiserunt.

[Veniens igitur Imperator in civitatem
Lusam, quae sita est in ingresso Alpium,
fraude civium occidi tentabatur. Ise
autem ab hospite suo admonitus solos

Th. heba
+ hic perijt codex cum edito.

+ sequentia usque ad caput ei. in codice
desunt.

eorum se evasit. Ipsa enim nocte, quum mane
ad mortem querendus esset a civibus, mi-
litem quendam sibi similem, nomine Atatt-
mannum de Sibeneich, in lecto suo collocari
fecit, et ipse in habitu ferri cum duobus e-
gressus est. Mane autem facto cives ve-
nientes Imperatorem querebant, et response
accepto a cubiculariis, eum dormire, moram
non patientes fores effringunt, ipsoque
non invento cognoverunt eum effugisse.
Dissimulata itaque ira propter melum Im-
peratoris elapsi, exercitum abire permi-
serunt: sicque evadens Imperator, tran-
sientis Alpibus, exercitum morte, morbo,
omnique miseria confectum in patriam redu-
xit. Et quum post hoc in Italiam redisset,
predictam civitatem suam funditus e-
vertit.

+ J. o. h. i. s.

Chronica S. Blasii. Fridericus Imperator
quarta vice Italiam petit, Romanos re-
belles devastat, templum S. Petri et S. Ma-
rie succendit. Bellum vero postea per Re-
ginoldum Coloniensem Archiepiscopum
missis exercitu contra eos movet: in quo
multa millia Romanorum occisa sunt.
Hoc eodem anno gravis pestilentia to-
tum pene exercitum morte delevit.
Nam Episcopi plures, Fridericus Dux de
Wirispere, Welf Dux Welfonis Ducis fi-
lius cum aliis Principibus occubuerunt.

Caput XXI. Anno MCLXVII.

Anno Domini incarnationis MCLXVIII.

Paschali Papa defuncto Callixtus ab his,
a quibus prius Paschalis et Victor, substi-
tuitur, Alexandro in potestate sui adhuc
usque adhuc consistente. Eodem tempore
Fridericus Imperator reversus ad Cisalpinam
totam terram et universam substan-
tiam Friderici de Rotinburh Titipimi,
fidelis in successione + redditionum Principis +

+ J. J. i. s.

+ Ed. possessione

fratruelis sui hereditaria possessione posse-
dit, ac multorum Baronum possessiones
postmodum in suam potestatem contraxit.
Welf vero Dux orbatus herede in amisso fi-
lio, tactusque dolore cordis intrinsecus,
Hispaniam Ducem Saxonie et Bavarie fra-
truelam suam in heredem adiecit: ab eo-
que pro hoc quantitatam pecunie exigens,
cum consequi putat, frustratus promissis.
Dux enim Henricus quorundam pavorum
consilio, Welfonem iam grandævum cito
moriturum prodigens, argentum pro con-
stituto Jure ^J Spulit, pro quo Welfinatus
Imperatori Frederico sorore suo ^J repta + filio peravit,
ab eo prius pro libito suo pecunia, primo
beneficis, scilicet Ducatu Spoliti, Marchia
Tuscia, Principatu Sardiniæ ipsi resignatis,
omnia predia + sua ipsi condidit, eoque
usque ad terminum vite pluribus aliis ab-
ditis recepit. Simili modo Rudolphus Co-
mes de Phullendorf, sororius comitis
Rudolphi de Bregantia, omnia predia sua
heredis loco Imperatori tradidit. Pro his
Imperator Alberto Comiti de Habsburg,
qui filiam comitis Rudolphi in matrimo-
nio habebat, concessit Jurisdictionem comita-
tum, et advocatiam Seckingenensis ecclesie,
cum prediis conquisitis de Biederlan,
Præter hæc multorum Nobilium, qui he-
reditibus carebant, predia donatione vel
pretio adquisivit, utpote illius de Luabegg,
de Warthufin, de Bibra, de Horningin,
de Swanhusin, de Biederlan, de Leulze-
burch et de Werde, multorumque aliorum
in aliis regionibus, quæ nobis incerta
sunt. Hæc enim omnia in sola Altemannia
acquisierat.

Præter hæc Burgundiam ingressus, terram
socii sui Reginaldi Comitis, qui iam obierat,
in ditionem suam redegit, ac regnum Bur-
gundie, cum archiepiscopo Arelatenfi, quod
Duces de Zeringen, quamvis sine fructu, tantum

+ filio peravit,
+ Ed. predia
l. additis
+ contrad. d. A.
N.B.
+ J. Seckinge
+ J. Biederlan
J. Luabeggi
J. Swanhusin

honoris nominis sui iure beneficii ab Imperio
iam tenuerant, a Bertolfo Duce extorsit,
prostitit sibi trium Episcopatum advocatia
cum investitura regatum, scilicet Laufr-
vensis, Genevensis, Sedunensis. In predicto
cum etiam aliorum, quorum prodia in ius
suaris ceperant, omnia beneficia, quae ab
ecclesiasticis Principibus, Episcopis, abbati-
bus sub dominio habuerant, filiis suis pro-
stiti faciens pacative possedit, liberosque
suos omnes litteris apprime erudiri faciens,
eos facultatibus reddituum, excellentius
Dignitatum per fortitas provincias dele-
galiter sublimavit. Nam Frederico, qui
secundus natus erat filiorum, Ducatu Sue-
vid cum hereditate Wolfonis, et prodiis Ru-
dolfi Comitis de Phullendorff, concessit:
Guarado vero Dignitatibus, beneficiis et
prodiis Frederici Ducis de Rotinburh
ditato: Ottone archiepiscopo Meliteni cum
Burgundia Reinaldi avi sui terra sub-
limato, Henricum, qui prior natus erat,
Regem post se designavit, Philippo adhuc
infantulo existente. [Proter haec omnia, + Inclusa non habet codex.

Chron. S. Georgii. 1168. Obiit Sinter-
mus abbas S. Georgii, succedit Prior
Wernherus.
1174. Wernherus abbas obiit, uni Mau-
goldus in abbacia successit.

Capitulum XXII. Anno MCLXX.

Anno Dominice incarnationis MCLXX. Me-
tistenses animum Imperatoris sepius ex-
perti, ipsamque ^{et} ^{disiunctio} civitatis suae
nimium metuentes, omnibus Statibus ci-
vitatibus confederati, proter Comunos,
T pro presumptione

32. Papienses, Cremonenses cum aliquibus
civitatibus sibi faventibus, qui cum Impera-
tore sibi sentiebant, ad futuram Imperato-
ris ultionis cladem se modis omnibus pro-
parabant: propterea in ignominiam Cosaris
pontifice Callisto, Alexandro Papa iam du-
centi obediencia firmata, ipsoque in Apo-
stolicum suscepto, subiciuntur, ad terri-
torium Patense fossatis firmissimis et pro-
fundissimis cingentes, adductis electis ex
omnibus sibi faventium civitatum but-
gensibus in hanc coloniam, civitatem fir-
missimam, utpote paludibus undique cir-
cundatam, non procul a Verceilis, Ale-
xandriam Alexandri Papa nomine nu-
cupatam construxerunt, ipsamque cibariis,
omnibusque ad futuram obsidionem ne-
cessariis abundantissime confectam ad
sustinendam Imperii vim, ut contra vires
totius Italiae demonstrandis, studio-
sissime munierunt. Imperator itaque
his compertis, eis non impune talia
licere dignum necessariumque existimans,
undique contracto validissimo exercitu
quinta iam vice Italiam ingreditur,
confluentibusque ad eum civitatibus
auxiliariis, provinciam Alexandriam
versus movit, ipsamque civitatem ob-
sisione cinxit.

Chron. S. Blasii. Kal. April. feria III.
ante Coenam Domini factus est horis
motus magnus penultima diei hora:
alius circa mediam noctem contigit.
Eodem anno magna mortuilitas homi-
num facta est.

Caput XXIII. Anno MCLXXI.

Anno Domini incarnationis MCLXXI. T
T obsidio
obsessa est civitas. 49c obsessio nulli
priorum comparanda, tum loci muni-
tione, tum civium resistentium atrocitate,

tum militum Cosarianorum opprobrio et
occisione, tum temporis diuturnitate.

Nihil enim celeritati et periculis idoneum
hic defuit, nihil patrandis in altentum
immanissimis facinoribus impediens fuit.

Nam Cosare forissecus balistis, arcebus,
missilibus omnique telorum genere, in di-
versis machinarum instrumentis, turribus
insuper ligno compactis civitati super-
eminentibus admotis, inpositis militi-
bus et sagittariis fortiter urbes impu-
gnante: ab ipsi non minori victula et
industria similibus machinarum instru-
mentis illatum sibi damnum recumpe-
santes magnanimiter vindicabant. [ac
sepiissime ordinatis agminibus potius erum-
pentes Cosarianis gladiolibus congre-
diebantur, sepe repentinis incursibus
maxima putatis auidia hostes ad-
riebantur.]

Interea Mediolanenses et Veronenses
conflato ex civitatibus sibi faventibus
exercitu cum Cosare, in obsidione civi-
tatis posito, congregari statuerunt, ut et
his, qui obsidione premiebantur, appor-
tune occurrerent, et rursus ab eis adiuti
facilius Imperatorem superarent. Quo
comperito Cosar obsidionem solvit, et
a civitate recessit, quoniam eam superare
nequivit, [cives enim turres ligneas,
quas Cosar ad expugnationem ipsorum
fecerat, cum armatis se super confi-
dentibus per suffossionem his directis,
igai concremarunt, magnamque ex
hoc detrimentum exercitui intulerunt.]

Cosar itaque omnem reliquum appa-
ratum, quem ad expugnationem civitatis
fecerat, scilicet falpas, vulpentes,
ericios, catos s: falibus enim censentur
nominibus s: exuri precepit,] venientis-
que exercitui obviam processit, ut
ante videlicet cum eis congrediretur,

inclusa non habet codex.

+ J. ipsius

34 quam cum Alexandrinis conuincerentur.

Cum itaque iam ad inuicem propinquassent,
Italici Teutonorum metuosos auda-
ciam, missis ad Principes uerbis Cesa-
rem se pace rogabant, se suaque omnia
dedentes. Cesar igitur uici prudens, eos in
gratiam recipere statuit. Ipsi igitur se
suaque omnia in manus Cesaris offe-
rentes dedititios eiusus ostendunt.
Principibus igitur pro eis supplicanti-
bus, subiectioneque omnimoda suorum fir-
matis, in gratiam Imperatoris recipi-
untur. Cesar igitur cum exercitu Da-
riam se recepit, Italicis ad sua loca
remnantibus, Rege uero Bohemis cum
suis repatriante. [Imperator cum conse-
liariis suis cepit tractare, quomodo ci-
uitates, quas in gratiam receperat, dispo-
neret, ut imperialia secreta conseruaret,
Definitoque consilio nuntios ad suos ad-
huc promouenda direxit.]

T. nuntios suos

Mediolanenses itaque, uidentes exercitum
Cesaris defluxisse, rursus rebellare presu-
munt. Imperator igitur angustiatus le-
gatos in Germaniam pro supplemento
exercitus direxit, simulque ad Henricum
coniuncti sui filium, Ducem Saxonie et
Bavarie, ut Clauens ad colloquium sibi
occurreret: ueniensque obviam procedens,
ut periclitanti Imperio subueniret, plus
quam Imperialem decet Maiestatem,
humiliter efflagitauit. Dux igitur Hen-
ricus, utpote solus ad subueniendum Im-
perio hoc tempore potentia et opulencia
idoneus, postulatam ditissimam Saxonie
civitatem uic beneficium pro donativo ad
hoc expetit. Cesar autem tale benefi-
cium sibi inuito extorqueri ignominiosum
existimans minime concessit. Pro quo
Henricus iratus ipsum in periculo conspi-
ctum reuolens reliquit.

Imperator vero Papiam Tequediens, ipsos + Ed. ingrederis.
 et Cremonenses cum Cumanis toto studio
 ad bellum ingruens confortavit. At illi
 congregata militia hostes alacriter preste-
 rantur. Igitur Wormaticensis episcopus
 cum aliis Baronibus de inferioribus Rheni
 partibus in Italiam transfrens, cum in-
 structa militia Cæsari coniungitur, ordina-
 tuque acie, hostibus ex adverso cum in-
 finito exercitu consistentibus penam ad
 centum milia pugnantium computabantur.

bellum committitur, factis Italicis mul-
 titudine, Cæsare autem peritia cum for-
 titudine. Itaque Cæsarianis alacriter
 pugnantibus, aciam de victoria speranti-
 bus, acies Brixientium in visibus ad
 subsidium collocata repente erupit, ex-
 ercitamque Cæsaris a latere istumrens dis-
 iunxit, ipsumque multis captis vel occisis
 fugere coegit. [Liquores itaque hostili vi-
 ctoria potiti, fugientes Cæsare visce-
 radente persequuntur, spotiusque egre-
 gie ditati.] Capti sunt hoc bello pro-
 ter alios de Cumanisq; fere quingenti,
 nullique de Teutonicis. [Quo in-
 fortunio Cæsar accepto in civitatibus
 sibi subditis se recepit.]

Mortuo interim Callisto papa schis-
 matico, Episcopi Germanis de concordia
 Imperii et sacerdotii Imperatorem allo-
 quuntur, voluntateque ipsius diem
 apud Venetias condixerunt: datoque
 conductu Paps Alexandro veniendi ad
 colloquium, mediante Christiano Magna-
 ticensi episcopo et Conrado Saltzbur-
 gensi, maxime autem Wiemanno Hildes-
 heimensi cum ceteris Episcopis, sacer-
 dotum et Imperium concordatum. [qui-
 busdam episcopis schismaticis sedes
 suas propter iustitiam confusam cedenti-
 bus.] In hac etiam compositione Mo-

+ Ed. facti Italici.

+ de pactionibus

+ de Mediolanum cum triumpho re-
peritur.

+ Wormaticus

36
Dionanensis Henrico XIV. anno cum Ro-
nantur, ipsi omnes captivos redemptibus
Hic Dicitur B. Thomas Cantuariensis
Archiepiscopus, a Rege Anglorum Hen-
rico, qui fuit avunculus Ottonis postea
Imperatoris, multo iam diebus fide
sua pro infamia pulsus, ab eodem reclusus,
in Confessoris et Martyris modo fauorem
magnis eulepis mirifice decoravit.

Chron. L. # Blasii an. 1178. 11. Kal.
Maii condonatus factus est prima hora
noctis. Atque hic fuit.

Chron. L. Georgii. 1172. Abbates Alpi-
spensis, L. Blasii, Gengenbach, Reine-
sbierunt.

1174 Constantiensis episcopus resigna-
vit episcopatum, et successit Berthol-
dus. Eodem anno motus Otto.

Fredericus Cesar expeditionem fecit contra
Longobardos, et obsedit Puteam, quae
et Alexandria.

Wilica abbatissa inferioris monasterii
obit.

1175. Cesar magno Detrimeto rerum et
militum habito, dimissa obsidione, re-
cepit a Putea.

Longobardi Seditionem faciunt, et rui-
sus violente contendunt.

Nova expeditio a Principibus iudicatur.
Bertholdus Dux apud castellum Gallum
multos militum suorum per viam pre-
cipites amisit.

Bellum inter Ducem Bertholdum et
Zotenses. Dux occupavit Fürstembere.

1176. Cesar in Longobardia populos co-
cavit episcopos compulsi ad firmandam
pacem et schisma, quod dudum
fuit in eulepia pro Apostolicis.

Caput XXIV. anno MCLXXVII.

Anno Domini incarnationis MCLXXVII.
Alexander Papa sedato schismate sedem

Alto character. ex propria solus iudex
habet.

hucusque collat.

apostolicam obtinens, concilium, quod
 Lateranense dicitur, congregavit, in quo
 schismaticos officio privatos deposuit.
 Imperator in Germaniam revire Hispanias,
 Italicorum fidei se credere non audebat,
 sed missis nuntius ad Bertoldum Ducem de
 Zeringen petiit, ut (in) Italiam cum exer-
 citu sibi occurreret, ut eo securius transal-
 pinaret: quo veniente, per Montis-Jovis
 angustias regressus in Alemanniam
 venit. Itaque memor contemptus a
 Duce Henrico apud Clavennam sibi ex-
 hibiti in ipsum vehementissimo exarsit,
 et quod Italicis hostibus Imperii. Reipu-
 blicis contra Imperium foret, uni-
 versis Principibus conqueritur: Dataque
 ei curia apud Ulmam ipsum ad iudicium
 subeundum Imperiali more etavit.
 Quo non veniente Curiam sibi secun-
 dam Ratisponam prefixit: quam parvi-
 pendens, tertiam nihilominus apud Her-
 lipolim sibi datam supersevit, ibique
 sententia Principum Ducatu Norico cum
 Saxonico, et omni reddituum et bene-
 ficiorum possessione, feudali poena mul-
 ctatus, miratur. Ipse autem [more
 paterno Maestati cedere] regalem [que]
 gratiam quodere indignatus [cum se
 existimat stare, eiecit] perditum [que]
 statum dignitatis usque ad terminum
 vite nunquam recu servit. Nam Im-
 perator redditus et beneficiis sibi ceden-
 tibus, Ottoni Palatino de Wiltensbach
 Ducatum Noricum concepit, ac Bern-
 hardum Comitem de Anhalt Ducatu
 Saxonico sublimavit. [provinciamque
 movit contra Henricum Ducem, omnes-
 que civitates et castella, cunctaque iuris
 ipsius in Suevia, et in Bavaria, et in Sa-
 xonia Pitioni suo subiecit. Deinde

38
contra civitatem munitissimam Brunf-
wic aeterni Dirigens, eam obsedit,
civibusque acriter resistantibus quum
minime proficeret, ceteris omnibus
eis Albi fluvium ei subiectis, so-
luta obsidione discedit. Acta sunt
hoc anno Domini et incarnationis
MCLXXVIII.

Chron. S. Georgii. 1177. In Ulfatia pu-
gna magna facta est. Ruom. occiditur.
Nquile cornobium comburitur.

1178. Schisma ecclesie, Calisto deposito,
et Alexandro apostolicam sedem ob-
tinente ad unitatem reformatur.

Cosar a Longobardia rediens Curiam
Ulmi celebravit.

Item Cosar post Batale Romani
Curiam Romam constituit, ubi Hein-
ricus Dux Saxonie de coniuratione
adversus Cosarem accusatus est.

Caput XXV.

[Anno Domini incarnationis MCLXXIX.
Solimanus Rex Iconii, missis ad Fride-
ricum Imperatorem legatis, quamvis pa-
gans, cum suis omnibus fœdus cum eo
cepit, filiamque ^{eius} matrimonio sibi con-
iungi postulavit, ac se Christianum cum
gente sua fieri, si adipisceretur Impe-
ratoris filiam, sponte promisit. Impera-
tor autem, licet filiam tenere siliq-
ret, vixque postulata concederet, tamen
consensit, eamque sibi dare promittens,
penis tamen mortuam luit, quam se-
ntenti dedit.] Circa hoc tempora
Alexander Papa CLXXI. obiit, cui Lu-
cis successit, anno videlicet Domini
incarnationis MCLXXXII.

Hoc caput in codice omissum, usque
ad ultimam eius pericopen circa g.

Chron. g

Anno S. Georgii 1179. Alexander Papa
collectis diversarum provinciarum Episcopis
et abbatibus solemne concilium Romae ce-
lebravit, ubi fautores Caesari tum episcopos
quam abbates ordinatos dignitate et
officio privavit.

1180. Otto Palatinus Dux Bavarum,
Berthardus Marchio Dux Saxonum
constituerunt.

1181. Imperator cum exercitu Saxoniam
secundo intravit, et Henricum Ducem
sine aliqua rebellionem Principem exivit,
et in exilium ire compulit.

Alexander Papa moritur, cui succedit
Lucius.

1182. Obiit Hugo Palatinus de Turingen.
Obiit Bertholdus Constantiensis Episco-
pus, cui Henr. succedit.

Capitulum XXVI.

Anno Domini incarnationis MCLXXXIV.
Fridericus Imperator sedatis in Germania
cunctis bellorum turbinitibus, generalem
Curiam cunctis Regni Optimatibus in Pen-
tescoffo apud Maguntiam indixit, ibique
filios suos, Henricum scilicet Regem, et Fi-
dericum Suevoorum Ducem gladio accingi,
armisque insigniri disposuit. Ad hanc Cu-
riam totius Imperii Principes, utpote
Francorum, Teutonicorum, Sclavorum,
Italicorum, ab Illyris usque ad Hispa-
nias congregantur. Sed et vicinorum Re-
gum Proceres invitante Imperii digni-
tate convenerunt, incredibilisque multi-
tudo hominum diversarum regionum vel
linguarum ibi coadunata est. Itaque
foris civitatem in campi planitie, pa-
latio cum amplissimo oratorio ad Pi-
versorium Imperatoris ex ligni materia
facto, domus Principum procerissimè con-
structa sunt in circuitu, singulis ad

4° ostendendam sua dignitatis magnificen-
tiam sumtus ambitiosissime conferen-
tibus. Posterea tentoriis diversicolori-
bus numerum excedentibus erectis, velut
maxima civitate constructa, tota planities
arbitur: nihilque hic ad ostendendam mun-
dano miseris gloriam, abundantia victua-
lium, varietate vestium, phaleramentis
equestrum, delectatione spectaculorum de-
fuit, filius huius seculi prudentia sua,
quod stultitia est apud Deum, in gene-
ratione sua abudentibus. Quod evidenti
iudicio Divina potentia futura prodigiosa
demonstravit, nam post noctis crepus-
culo ventus validissimus ab occidente
ortus palatio Imperatoris oratorium
eius contiguum, multaque alia edificia,
inhabitantes vix evadentibus, fumantibus
evectis, maximoque terrore percussos,
ut pene loco cepissent, omnes subitantes
reddidit: quod a sapientibus non pro
bono omine susceptum eis omnino
displicuit. Crastina itaque sacra die cum
maxima letitia solemniter celebrata,
exquisitisque convivis sumtuosissime ex-
hibitis gloriose peracta, feria secunda
celebratis mane Missarum solemnium
filii Imperatoris Henricus Rex et Fri-
dericus Dux armis adiuncti, militarique
pallostra alacriter exercitati, militum
cingulum sumpsit: tractatusque diversis
Imperii ab Imperatore negotiis quarta
die ad propria cum quibusdam receperunt.

Chron. S. Georgii. 1184. Imperator
Curiam celeberrimam Moguntiam habuit,
ubi omnibus nominatis Primatibus a
Rhodano usque ad Albiam adunatis
filii Cesaris gladio accinguntur, Henricus
vero eorum state maior a consensu Prin-
cipum tam spiritualium quam secularium
coronatur.

Anno Domini incarnationis MC LXXXV.
Lucius Papa vita decipit, ei que Urbanus
III. successit, in ordine CLXXXIII. Eodem anno
Beatrice Imperatricis obit, et apud urbem
Spiram regalibus exequiis presente Henrico
Rege filio suo officiose sepelitur.

Ed. offense.

Circa idem tempus Fredericus Imperator
apud Constantiam in Palatio, generali
Curia celebrata, legatos Mediolanen-
siam, omniumque civitatum Italiae sibi
rebellantium, subiectionem ultionem, in-
signiaque civitatum cum clavibus aureis
offerentes, ac per hoc se devotissimos de-
monstrantes, suscepit; ipsosque indulgentia
venia, gratiam Imperialem pacemque pa-
tris reportantes, cum gaudio remisit.

Chron. S. Georgii. 1188. obiit Lucius,
cui successit Urbanus.

Caput XXVIII.

Anno Domini incarnationis MC LXXXVI.
Fredericus Imperator missis legatis ad Wil-
helmum Sicilie Regem, filium Rogerii,
fratrem eius filio Henrico Regi Responsari
fecit, ac per hoc Regnum Sicilie cum Du-
catu Apulie, Principatuque Capud Hen-
rico Regi totis nomine, post mortem a
patre de legato recipiens, Romano Imperio
restituit: quod post mortem Lotharii quon-
dam Imperatoris a Rogerio, capto Papa
Innocentio, regioque nomine ab eo extorta,
Imperio ablatum fuerat. Igitur sexta
vice cum maxima Principum frequentia
Italiam ingressus, rogantibus Mediola-
nensibus, ut in signum adepti Imperialis
gratie nuptias filii apud Mediolanum
celebraret, ad recuperandum Imperio eo-
rum obsequium, cuius viribus admodum
attriti erant, conspexit, omnibusque
Italicis Baronibus generalem Curiam

apud Mediolanum iudicis. ad quam Curiam de Alpina regionibus, ac de omni Italia, Tuscia, Campania, Apulia, Sicilia conuocati Principes filiam Wilhelmi, Henrici Regis sponsam, cum maximo apparatu, reliquaque pompa, cura Imperatore et sponso obviam procedentes, suscipiunt, ac cum maximo Regni festiuitate nuptias peregerunt. In hac Curia Italiciis p[ro]uenire gratiam Imperatoris adijscuntibus, paceque ad integrum reformatas, auaritia, id est, malorum obliuio, obsequiis eorum multitudine delibutus, in steram mansus stabilitur, solutaque Curia, Imperatore cum filio eiusque uxore transalpinaute, omnia iam gaudio ad propria reuertuntur. Igitur, sicut de Theodorico Gothorum Rege legitur, uniuersis per circuitum Regibus affinitate seu foedere, seu subiectione Frederico Imperatori consociatis, Imperii status multis modis eo imperante exaltatur. Nam Regi Francorum interfecutus, Regisque Sicilia filia filio suo coniuncta, Regem Ungarorum prono obsequio deuotissimum semper habuit, Regisque Hispaniarum filiam alteri filio suo contado, licet inofficase peruenisset, desponsauit. Pedorea ante hoc omnia in Curia Tholeni, iuxta Bisuntium, Regi Danorum corona imposita Regnum sub hominis concepit, et Ducem Bohemio in dignitatem Regiam excolens, uis nomenque Regium corona imposita ei contulit.

Chron. S. Georgii. 1186. Obiit. Bertholdus Dux Loringie.

Caput XXIX.

[His temporibus Balduinus Rex Hierosolymorum mortuus filiam nubilem.

+ Hoc et sequens caput deest in codice usque ad eodem anno.

si nam filio carebat. Regni reliquit hereditatem: quod merito in seipsum Divisum seuatis exigentibus desolandum, et a paganis concutandum erat, quia in manus puella non bene venire regnandum de-
 venerat. Nam Principum ipsius. Regni quisque regnare gestione, eandem puellam cum Regno hereditario sibi, si coniugio carebat, vel filio, si coniugatus, vel proximo, filio carens nunquam desiderabat: hacque de causa maxima inter eos constata invidia Regnum dedit exitio. Ipsa autem spectis indigenis Widonem Comitem Apulonis, advenam videlicet elegantis formae spectatoque fortitudinis virum adspexit, eumque Regno induens favente Patriarcha, nec non militibus Templi, sibi in matrimonium coniunxit. Unde reliqui Principes valde permoti sunt, maxime Comes Tripolitanus, eum Regem habere, qui peregrinus erat, indigne ferens, Saracenos accepto pretio Regno induxit, traditisque eis castellis quibusdam et civitatibus, ad obtinendam Hierosolimam accendit. ad quod animum intendentes, quoddam de militibus Templi cum quibusdam terra ipsius Maioribus pretio corruptos illata a se Regno sepius latrocinia si ne videlicet eis latrocinia exercentibus vi obfisterent: si simulare fecerant: sique maximam regionis partem quantumvis obierunt.

Capitulum XXX.

Anno Domini incarnationis MCLXXXVII.
 Saladinus Rex Saracenorum, apud Iamascum habitans, nequissimum Christianorum animadvertens commercium, eosque discordia, invidia, avaritia infectos considerans, tempus opportunum ratus, ad obtinendam totam Syriam et Palaestinam intendit animum: congregatoque vultuissimo de omni oriente Saracenorum exercitu

44. provinciam contra Christianos movit,
eisque per totam Palaestinam igne ferro-
que infans castella multa civitatesque,
occisis vel captis Christianis, exugnavit,
Saracenosque ibi ad habitandum collocavit.
Rex itaque Hierosolymorum, nec non egre-
gius Princeps Antiochenus Reynaldus,
aliique Christianorum Proceres, contracto
grandi exercitu, Dominica Cruce exer-
citusum procedente, Saludino occurrunt,
eique bello congregiuntur. A quo sepe-
rati, multis millibus Christianorum occi-
sis, Cruce Dominica pro h. dolo. capta,
Christiani fugantur, Rexque, nec non Rei-
naldus illustrissimus Princeps cum multis
aliis Christianis capti Damascum decuntur,
ibique idem Rex et profusus Princeps
in confessione vero fidei decollantur.

Huc victoria implensibus paganis,
omni provincia devastata, cunctisque ci-
vitatibus Christianorum dirutis, excepta
Tyro et Sidone, Tripoli et Antiochia, ac
paucis aliis civitatibus et castellis mu-
nitissimis et inexpugnabilibus, capta
perit: Amaron, ubi portus est, quod unum
cum et specie Christianorum Thuceras
fuit et est. Hierusalem obsidione in-
xerunt, a v. destructis in circuitu ecclesiis,
Bethleemita videlicet et Olivetana,
multisque aliis, tandem civibus per con-
ditionem Christianis Hierusalem capitur,
sanctaque redemptionis nostrae loca profa-
nata a paganis inestantur. Nec silen-
dum arbitror, quod obsessa Hierusa-
lem, paganis irruentibus, una turrim
occisis plerisque Christianis impolita
Saludini vexillo capta est, unde civibus
orta desperatio, relicta murorum defensione,
eadem die civitatem in ore ylatu ex-
terminandam per se dederat exitio. Quod
videns quidam miles Teutonicus, ex de-

T. refugium

operatione sumens audaciam, quosdamque
 se hostes, impetu magnanimitate in
 hostes facto, turrim vi obtinuit, occis-
 que in ea pagani sexillum Saladinum
 truncata hasta deviciens de civitate
 turris in sulcum proiecit, civibusque fi-
 duciam resistendi hoc facto conferens, ad
 defensionem muniturum eos quantoque
 reduxit. Postquam civitate per conditio-
 nem, ut dictum est, tradita sepulchrum
 Domini a pagani quodam gratia in
 veneratione habetur.

Fuit hoc est Terra sancta lamentabilis
 desolatio anno ab incarnatione Domini
 MCLXXXVIII. ab adventu vero Francorum,
 quando eadem terra a pagani per Got-
 fridum Ducem liberata est, anno LXXXVIII.

Sicque Saladinus Palestina subacta eccle-
 siam transmarinam miserabiliter attri-
 vit, ipsa regio per multos annos pagani
 subacta gemit.] +

Anno Dom. incarnat. MCLXXXVIII.

Urbanus Papa obiit, cui Gregorius VIII.
 successit. Quo infra dies quasi decem de-
 functo, Clemens quartus substituitur
 in ordine CLXXIV. qui lamentabili
 de subersione transmarinam terram accepto
 munitio; ut in historia Peregrinorum
 poteris invenire; omni ecclesie ad
 placandum Deum indicta poenitentia,
 Legatos suos Cardinales, Episcopos et
 Presbyteros in omnes Cismarinam ecclesie
 fines direxit, filiis ecclesie matris con-
 fusionem paterno conquerens affectu,
 et ut matri vim patientis memores
 uberum, quorum lacte in primitiva ec-
 clesia in Jerusalem nutrita in eis virili
 robore convalescit, subveniant obte-
 statur, Cruceque accepta in remissio-
 nem peccatorum Crucis servos se gloriantes

Hic pergit codex, et ed. habet: Eodem
 anno Urbano Papa mortuo Grego-
 rius successit. Quo infra dies quasi
 decem defuncto Clemens substituitur.

crucis ignominiam, quod a paganis ca-
pta tenebatur, in laudem et gloriam vin-
dicent Crucifixi, verbo predicationis
magnaniter hortatur.

Chron. S. Georgii. 1187. Obiit Grego-
rius, cui successit Clemens.
Manegotus abbas resignavit abbatiam,
cui successit Albertus.

Caput XXXI.

Anno Domini incarnat. MCLXXXVIII.

Fridericus Imperator generalem Curiam
in media quadragesima Maguntia cele-
bravit, ibique per totam Germaniam
sedatis bellorum tumultibus, pace undique
reformata, Reipublicis negotia tractavit.
Ad quam Legati sedis Apostolicae ve-
nientes Imperatori Depositionem Trans-
marinae Ecclesie scriptis et verbis ex per-
sona Domini Apostolici ac totius Eccle-
siae conquesti representaverunt, pasto-
ciniamque Romani Imperii per eius auxi-
lium imploraverunt. Qui habito Delibe-
ratione ad subveniendum se obtulit, accepta-
que cum filio, scilicet Friderico Suevorum
Duce, peregrinationis Crucis in remissionem
peccatorum, Crucis ignominiam se vindica-
turum publice denuntiavit; et ad id nego-
tium sui exemplo multos Regni Opti-
mates cum multitudine diversae conditi-
onis et status accendit. Cardinales autem
his patris a Curia digressi, verbo pro-
dicationis per diversas Imperii partes in-
stabant, multisque relinquere patrem et
matrem, uxorem, et filios et agros pro-
pter nomen Christi, et Crucem tollere,
ipsum sequi in expeditionem Transma-
rinam persuaferunt, et innumerabilem
exercitum contraxerunt. Quibus omnibus
Imperator sequentis anni Maio tempus
profectionis constituit, pauperioribus ad

+ Ed. Tubinibus

minus trium marcarum expensam, Githi-
bus pro pope expensas preparare indicens:
egentibus autem pondo trium marcarum
sub anathemate profectionem fecit iudici,
notens exercitum vulgo minus idoneo
preparari. His in Romano Imperio pa-
tratis apostolicus a latere suo Cardinales
Regi Francorum Ludovico, necnon Ri-
chards Regi Anglorum Divicias ad idem
opus cruce imposita auondit, multosque
de predictorum Regnotum finibus in eam-
dem militiam coadunavit.

+ f. mel. interdicti

[Hac tempestate Colonienfes maximis
studis et sumptibus civitatem suam mu-
nientes eam muro cinserunt firmissimo:
que res Imperatori suspecta displicuit,
eisque excidium interminans munitiones
disipare, rupto per quatuor loca muro,
eos minaciter coegit.

His diebus nuntii Soldani Regis Ico-
niensis ad Imperatorem venerunt, foe-
derisque p: quamvis in Iolepvenorantes
commeatum per totam Ciliciam cuncto-
que exercitui, si pacificus veniret, ex parte
Domini sui obtulerunt: per Ciliciam
enim Imperator terram Soldani, cuius
cajus Iconium est, cum exercitu transf-
iturus erat: ideoque pagani, terrore sub-
metuentes, foedere quod sito pacem quam
bellum volebant, licet aliter optatis
eveniret.]

Caput XXXII.

Anno undecimo Pontificatus Innocentii
Christus ut est natus, transit mare
Rex Fredericus. Vers.

Anno Domini incarnat. MCLXXXIX.

Fredericus Imperator in Pentecoste ge-
neralem Curiam Presburch in Marchia
Ungarie celebrans, exercitum peregrini-
notum in militiam Christi coadunavit,
fructibusque regalibus Henrico Regi
filio suo, Divisiisque pro velle suo inter

filios prodivorum suorum redditibus cum
 collatis dignitatibus, omnibus bene di-
 spofitis, cunctis valedixit, et cum filio
 equivoce Suevorum Duce, nec non et
 Marchione de Mispem, cum Saxonibus et
 multis aliis Principibus et Episcopis, ex-
 ercitu omni apparatu militari admo-
 dum instructo et copiosissimo, in Orien-
 tem contra Saladinum Saracenorum Re-
 gem et omnes Crucis Christi inimicos
 provinciam movit, ac per Ungariam iter
 accipiens, multis muneribus a Rege Un-
 garie liberaliter honoratus, satis etiam
 exercitui victualibus in copia farinæ, vini,
 carniunquæ, in Bulgariam copias transf-
 erens: ibique negato sibi ab incolis
 regni viam vi obtinuit, occisæque
 multitudine resistentium multos ex eis
 captos ex utraque parte vid ramis arbo-
 rum illaqueatos suspendit: sequæ per
 hoc non in pera et baculo, sed in lancea
 et gladio Sepulcrum Domini visitare o-
 fendit, siquæ transita Bulgaria Gre-
 ciam applicuit. Greci itaque Bul-
 garis inhumaniores, subtracto exercitui
 omni humanitatis necessitate simulque
 rerum venalium commercio, in ipso Im-
 peratoris Constantinopolitani milites
 sancti sepulcri necessarius defraudan-
 verunt, sequæ in munitiones congestis
 rebus omnibus undique receperunt.
 Cofus itaque hoc a Christianis pati ogye
 ferens, exercitum ad rapinam data licen-
 tia relaxavit, Grecisque velut paganis
 utendum, quorum fautores his acti-
 bus se ostendebant, edicto constituit.
 Quæ occasione totus effusus exercitus
 civitatem opimatissimam Philippopolim
 forti aggreffione captam expugnavit,
 opimæque præda ibi direpta, castrum
 munitissimum, Themat dictum, firmiter

et D. utendi.

in petu obtinuit, hocque terrore multa
 castella et civitates Gothorum sibi subiecit,
 profligataque regione opulenta præda di-
 titi reliquos ad carnicatum cœgerunt.
 His circa finem mensis Augusti gestis,
 Augustus convocatis Principibus eorum
 consilio in Gothiam hiemare statuit, omni-
 quo in circuitu subiecta sibi terra, mon-
 tem quemdam accepsu difficilom adrece-
 ptionem exercitus invenit, eumque
 Teutonico idiomate Chunnigis bene nuncu-
 parit. Ubi contra faciem Constantino-
 politano civitatis potentes residens, om-
 niaque necessaria exercitui a civitatibus
 finitimis convehi faciens, Gothiam astu-
 tiam Romana potentia Germanica ^{que} fir-
 tudine devicit; totaque hieme usque
 ad Pascha anni sequentis ibi mansit,
 [Gothis cum Imperatore suo semper a fa-
 cie eius suffugam constitulis.]

Caput XXXIII.

Anno Domini incarnationis MCXC. Cle-
 mens Papa obiit, eique Coelestinus in
 ordine CLXXV. successit.

Eodem anno Leopoldus Dux Orientalis
 et exercitus Colonienfis, multique de in-
 ferioribus partibus Rheni cruce pere-
 grinationis accita, a Brundisio mare
 transpedi, acaron applicaverunt, illucque
 iam Rege Anglorum Richardo, nec non
 et Rege Francorum Ludovico cum instructa
 militia tendentibus, Pisanis cum Italico
 exercitu eandem urbem iam obsiden-
 tibus, consociantibus, ipsorumque totis vi-
 ribus impugnant, Saladino summa indu-
 stria obsequio operam ferente.

Eodem anno filius Frederici Imperatoris
 Henricus Rex contracto exercitu Alpes

transcendens Italiam ingreditur, indeque
ad Urbem tendens a Caelestino Papa glo-
riose susceptus, ab eoque omnium Roma-
norum favore unacum coniuge in die san-
cto Pascha coronatus, Imperatoris ab Au-
gusto nomen nonagesimus quintus ab Au-
gusto sortitus. Hunc favorem Romanorum
avaritia eorum maximis muneribus satis-
faciens promeruit, ac Tusculanense castel-
lum, quod a seculo Imperii contra omnes
insultus eorum haecenus exhibit, ipse tra-
dens, Imperium in hoc non modico citra de-
honestavit. Qui statim tota Urbe effusi
in ipsa die Patresse castellum funditus
destruxerunt, [Sicutisq; furibus et musis,
igne postremo consumserunt] in vindictam
quod sibi inibi quondam bello illat.
Igitur Imperator Constantino-politanus vim
coactis Frederici fore non provalens, ani-
mam eius pro commissis satisfaciens
placavit, paceque data exercitum omni
opulentia victualium collata, unum-
quodrem reddidit: sicque reconciliatus Au-
gusto, accepto foedere post Pascha post-
fentis anni, structis summo studio na-
vibus, ipsum cum exercitu per Propon-
tidem transiecit.

Capitulum XXXV.

Atque Henrico Imperatore Imperio licen-
dentis sortito, Fredericus Augustus viri-
bus Germanorum Orientem aggreditur,
ingressusque cum exercitu Asiam prope-
ris successibus ad aliquod tempus in-
cessit, omnibus ei in tota Romania pro
voto parentibus. Igitur Soldanus Rex
Iconii appropinquante Augusto cum ex-
ercitu foedas infringens victualia cum
aliis rebus per totam Ciliciam in munitioni-
bus comportari fecit, marcatumque exercitum,

utpote barbarus et Lythia perfidissimus,
 confere noluit. Qua de re maxima fames
 exercitui inhoruit, ac plerisque mules, asi-
 nos, et equos cibum insolitum manducare
 coegit. Sed et hoc extremos agminis pa-
bulatores Christiani exercitus, exercitu
paganos latentes inmissis, latronum
 more assiduis incursionibus aliquibus in-
 terdum occisis, inquietabant, sepius se
 publice ordinatis agminibus offendentes,
 nostris quoque Marte eis congreduenti-
 bus retrocedebant, conferereque nullo mo-
 do volebant.

Augustus ergo tali incommo^{do} exercitum
 fameque et omni penuria laborantem,
 ostimans hoc ignorante Soldano committi.
 Sed ubi cognovit, industria Soldani fieri,
uacuis, Soldano, hoste pronuntiato, ex-
ercitum ad ultimum relaxavit; tota-
 que Cilicia cum Lamphilia Phrygiaque
 proscripta, caedibus, rapinis, ique sensu-
 que utens, profligavit cunctas paganos
 licet provinciam incedentibus, semper tu-
 men in fuga constitutis. Hac itaque rela-
 xatione recreato cum exercitu Ioniam
 cepit totius Cilicis metropolim Solda-
 nique archisolum aciem direxit, eam-
 que inaudita celeritate expugnavit.
 [Denique civitas hoc populatissima
 maximo murorum ambitu turriumque
 proceritate munitissima, arce in ex-
 pugnablem in medio sui complectens,
 omnibus ad obsidionem necessariis re-
 ferta fuerat, uncta extrinsecus regione
 victualibus induta, ne superveniens Au-
 gustus militem ibi aliquandiu sustentare
 posset. Sed deo conatua paganos
 in contrarium vertente res a lires evenit.]
 Nam ante horum diei tertiam Augustus
 civitatem subitaneo incursu civo maximo
 impetu aggressus, multitudine paganos

Et respectu pacti foederis cum Soldano
 a destructione ac inopia respicienda,
 ostimans hoc ante ignorante aut invito
 Soldano committi. Ubi vero ^{veritas} veritatis
 hinc de industria Soldani, publicata eius
 perfidia fieri cognovit.

resistentium occisa, ante nonam expu-
 gnatam irrupit, innumeris utriusque se-
 xus et status in ore gladii trucidatis,
 Rege Solidano cum nobilioribus in artem
 fugiente. Sicque civitate petitis eodem
 die. urera obsidione vallavit. Vident
 itaque Solidanus viribus Germanorum
 cuncta cedere, eosque Divina quadam
 virtute fullos, ac mortis terribilium re-
 rum contemtores, sine cunctatione cum-
 cta invadere resistentia, talibus cedere pe-
 riculoso. Doctus experimento necessarium
 ratus, Dextras ab Augusto petiit, et ut ei
 mercedem colloqui fera ductus poeniten-
 tia Desideravit. Quo concepto anco cum
 suis descendit, ne pro velle Augusti factus
 Seditivus, talis obsidibus reconciliatus,
 restituta sibi cum Regno civitate Ionio.

Caput XXXV.

His ita peractis, exaribusque spoliis omni-
 lentia ditato, Augustus motis castris ab
 Ionio discessit cum triumpho, Principibus
 Aromeniarum undique ad eum confluentibus,
 et praecipue Leone, illum regionum nobilissi-
 mo Christianorum Principe, qui in montanis
 habitabat: a quibus laudibus susceptus,
 ac condignis gratiarum laudibus pro suo
 adventu et expugnatione paganorum di-
 exhibitus, cum magna triumpho et gla-
 ria recessus Tarsum, Pauli Apostoli nati-
 vitate insignem, proficiscitur, aractis
 ei ad libitum inclinat, nam terra si-
 luit in conspectu eius. Sed terribilis in
 consiliis super filios hominum Deus, non-
 dum venisse tempus miserandi Lion o-
 spendens, solidissimam naviculam Petri
 anchoram in Augusto Fridetico, supra
 fove spei, post tales tonitrosque prosperi-
 tatum eventus, succidit, ipsamque navi-
 culam in modis huius mundi procellis
 quo spari flagellaturique nondum ad

53.
67

putum deprecata permisit. Nam eque-
quus Cesar Fredericus Tarsum tendens,
anne quodam parte exercitus transpo-
sita, refrigerandi gratia: opus quippe
erat nimis: ingressus: nandi enim peri-
tus erat: subitaneo frigore naturalem ca-
lorem extinguente, deficiens submergitur,
miserabili morte Imperatoris terra mati-
que potens finem vite sortitur. Fortius
a quibusdam, hoc in Cidno amne accidisse,
in quo et Alexander Magnus simili qua-
dem modo, sed non morte periclitatus,
vixit Cidnus Tarsis contiguus est. Obiit
anno Regni XXXVIII. Imperii autem
XXXVI. incarnationis Dominici anno MXXCI.
cuius morte totus Christianorum exerci-
tus irremediabiliter sauciatus, planctu
intolerabili Augustum, si vixisset, vixi-
Oriente meluendum duxit: sepultusque
intepinis eius cum carne reliqua apud
Tarsum, ossa Antiochiam translata
cultu Regis officiosissime reconduntur.

Igitur Fredericus Suevorum Dux fi-
lius eius, nobilis heres, thesauris paternis
exercitui liberaliter erogatis, militibus Chri-
stiano Deo et spes unica, exercitum mor-
tore confectum consolatus recreavit: edi-
ctoque de hoc fatali loco, et inviso, milite,
Antiochiam pervenit, ubi statim penitentia,
defecto capite in monte Augusti, per totum
corpus graspat, Divites et pauperes simul
in unum exitiali tate involvens, maxima-
que pars ^{exerc}itus morte infaustra consum-
ta Antiochia et in eius finibus sepelitur.
Itaque caelesti confusa inopinabiliter
tati exercitu peno defluxo, Fredericus
Dux reliquis aspunitis, Christianis in
obsidione accaron desudantibus aspua-
tur, ab eisque gloriose suscipitur: ubi
modico manens tempore febre corrigitur,

hodie aucto peregrino mortis suo Delecteris,
animamque eius spiritibus Beatorum in cae-
lesti Jerusalem servare digneris. Amen.
Chron. L. Georgii. 1191. Iter ad Jerusalem
sub Imperatore Frederico.

Caput XXXVII.

Igitur Accaron a Christianis obses per Ro-
gem Francorum, Regemque Anglorum, Leo-
paldumque Ducem, ac per reliquos Prin-
cipes diversis machinarum instrumentis,
balistarumque tormentis fortiter tenu ma-
rius impugnetur; Pisani cum genu-
enfitur, Venetianisque a parte maris vi-
stantibus, quod navium asueti erant.
Interim Rex Francorum sinistro nuntio
de irruptione Regni proprio accepto, cum
multis aliis relicta obsidione discessit,
amant plus terronum, quam caeleste Re-
gnum: emensoque mari per Apuliam red-
iens repatriavit. Sed Rex Anglis, egre-
gusque Dux Leopaldus, reliquique egregii
bellatores aratro laborantes Dominico
retro non respexerunt, donec agrum Acca-
ron cada veribus paganorum, fructiferum
reddiderunt.

Saladinus itaque ad liberandos Accaroni-
tas animum intendens, tota industria
exercitum congregavit, Christianosque
obsidione pellendos comminatur. Chri-
stiani autem audito adventu Saladini Tur-
bus fossatis latissimis et profundissimis
cinxerunt se, binas habentes portas, ad ex-
currendum, si opus esset, extra fossatas
conspitutas, victualibus ad ferendam ob-
sidionem undique comportatis. Igitur
Saladinus valido exercitu contracto contra
Accaron aciem direxit, Christianosque
civitatem obsidentes forinsecus obsedit, ca-
stris in quodam colle non longe a civi-
tate locatis, oppidanisque, quam a

+ d. ultra

Christianis per impugna bantur, signum
per signum et furum ei ostendentibus.
quibus illis subueniens, extrinsecus sa-
gittis, balistis, omnique telorum genere
Christianos impugnabat. Christiani vero
ordinalibus agrinibus ultra fossata se-
pius egrepsit, ei publico bello congre-
di cupiebant, ipso semper cedente, bel-
lumque desertante. Tandem civitatem
Saludino proferte totis viribus inva-
dentes, ipsam vi obtinuerunt, omnes
paganos, viros ac mulieres, cuiuscum-
que status et conditionis in oculo-
du occiderunt, Saladino assidente, et
cum maximo dolore recedente, paucis
de maioribus captivatis.]

Capta Accaron Rex Anglorum signa
triumphalia sui exercitus turribus affi-
gi precepit, titulum victoriae ex toto fi-
bimetipso satis arroganter adscribens.
Haecque de causa, quum per civitatem
transiret, vexillum Ducis Leopaldi terrae,
quam ipse cum suis obtinuerat, affi-
xum vidit, suumque non esse recognoscens,
cuiusnam sit percontatus. Qui Leopaldi
Ducis Orientalium epe accepto responso,
cumque ex parte civitatem obtinuisse
comperiens, maxima indignatione per-
motus vexillum turris Teuci, lutoque con-
culcari precepit: insuper Ducem verbis
contumeliosis affectum sine causa in-
iuriavit. Proter hoc praeda communi uni-
versorum sudore adquisita, inter suos ma-
trem distributa reliquos privavit, in seque-
ntia omnium concitavit. Omnibus enim
fortiori militum robore prestabat, et
ideo pro velle suo cuncta disponens
reliquos Principes parvipendebat. Atta-
men Teutonica militia cum Italia his
admodum exasperata Regi in faciem re-
stitisset, nisi auctoritate Militum

Hic pergit codex

Templi repressa fuisset. Anglicam itaque
perfidiam Detestantes De Dignantes ascensu, Deestante,
navibus simul cum Duce Leopaldo re-
patriaverunt, Rege cum suis adhuc rema-
nente [quotidieque paganos impugnantem].

Itaque cives Hierosolymitani, omnes-
que, qui paganos ex urbibus vicisque e-
vaserunt, Accaron congregati, urbem ipsam
summo studio munientes, receptaculum Chri-
stiani exercitus sedemque belli contra pa-
ganos constituerunt, eamque pro Signi-
tutum varietate Dividentes, habitationibus
Templariorum, Hospitalariorum, Sepulchri
Dominici Canoniorum, cum sede Patriar-
chali Distinxerunt: ac se quis cum exercitu
egressi paganisque congressi, pluribus
civitatis castellisque, quae perdidissent,
receptis, paganis magnanimiter resiste-
bant. Repatrianteque Rege Anglorum
Henricum Comitem Campaniam, Data sibi
vidua Vidonis Regis, Regem sibi crea-
verunt: sicque collecto quotidianoque
crescentes numeros, proelia Domini proelia-
bantur, multis de Cismarinis partibus
in auxilium eorum vicisim transfe-
rantibus. Sed his dicta sufficiant, stilo
ad Imperium nostrum redeunto.]

Capitulum XXXVII.

Anno Domini incarnationis MCXCI. Hic pergit codex. .I. XC.
Henricus Imperator, ut proditatum est,
a Celestino Papa cum coniuge coronatus,
ipsam seum Ducens Apuliam Siciliamque,
mortuo Wilhelmo, possidere vultus in
Campaniam cum exercitu divertit, re-
bellantemque sibi totam terram invenit.
Nam mortuo Wilhelmo Rege quidam
consanguineus eius de genere Rogerii,
Tancredus nomine, tyrannidem in Sicilia,
quae nutrit tyrannorum ab antiquo fuit,
sub regis nomine arripens cum consensu
omnium terrae illius Baronum civitatumque

Imperatori violentes restitit, ipsaque
 de hereditate coniugis, quoad vixit, constan-
 tissime propulsavit. Imperator itaque
 Neapolim rebellem Campaniam urbem obsidi-
 one vallavit, cuncta in circuitu terra igne
 ferroque vastata. Quo Rex Francorum
 de transmarina expeditione rediens ad eum
 venit, ipseque confederatus, honorifice
 dimissus in Franciam suam rediit. Post-
 sentia itaque exercitum tangente nihil
 proficiens Imperator de repatriatione
 discessit. qua mora a quibusdam Ben-
 ronibus apud propinquos suis Imperatricem
 capitur, et cum maxima diligentia cu-
 stodiata in captivitate detinetur tempore
 aliquanto. Inglebili ergo principio ad ob-
 tinendam apuliam Imperator de honestate,
 sed meliori postmodum fortuna usus, ad
 Cisalpinam regreditur, facta prius a posto-
 lio de captivitate coniugis querimonia,
 apostolicus autem commotus praesumptores
 huius rei, terra eorum sub interdico posita,
 anathemate constrinxit, Imperatricem
 que captivitate relaxari coegit: quam poste-
 modum ad Cisalpinam revertentem Impera-
 tor recepit, die ultionis in corde eius
 cum nimia indignitate statuta. Reversus
 igitur ad Cisalpinam Henricus Imperator
 Cunrado fratri suo Ducatum Suediae con-
 cepit. Hic Cunsudus Taquestisque naturae
 homo, sed liberalis admodum animi erat,
 ideoque magna appetens, illicitaque semper
 faciens, vicinis et remotis terrori fuit.

Capitulum XXXVIII.

Hac tempestate Rex Anglorum Ri-
 chardus, de expeditione transmarina
 rediens, per unquam in fines Divis

+ fortis

Leopaldi paucis comitatibus devenit; me-
 morque inuictarum eidem Duci apud Acca-
 ron a se exhibiturum, ipsum nimis metuens,
 dimisso regali obsequio, privato habitu furim,
 celeriterque transire cupiens, in quoddam
 Disertorium apud Viennam civitatem necopi-
 tate grandis divertit, sociis proter paucos
 a se dimissis. Maque servili operi, ne agnos-
 ceretur, in coctione pulmentorum dans + per se
 operam, altile ligno affixum propria ma-
 nu vertens asabat, anulum egregium
 (in) digito oblitus. quidam igitur de
 familia Ducis, qui cum Duce apud
 Auaronitas visum Regem notum habe-
 bat, de civitate fortuito egressus taber-
 nam regali coquo insignem intravit, et
 ex consideratione annuli ipsum respiciens
 et recognoscens, aquifum dissimulavit,
 concitoque cursu in civitatem reversus,
 Ducem, qui tum forte aderat, de presen-
 tia Regis certificans admodum ex-
 hilaravit. Igitur sine mora ascensu equis
 cum frequentia militum Dux accurrens
 Regem fixam carnem manu tenentem
 captivavit, irifumque tali opere in ci-
 vitatem Duxit, eumque artificiosius cu-
 stodire mandavit, digna recompensa-
 tiones reddens ei, quod meruit. [Atta-
 men multi pro hoc facto Duci Petra-
 hentes, ac pro sacrilegio in peregrinum
 sepulchri Domini commissum compe-
 tantes detestantesque improbant. licet
 hoc improbatio captivo Regi, parum pro-
 fuisset.

Imperator itaque captum Anglorum Re-
 gem audiens, missis ad Ducem mensis,
 Regem sibi presentari iussit, presenta-
 tumque Wormatiam asportati vincitum

feroque amissum recepit, Ians sibi
 inducias de liberanda redemptione: ad quem
 multi suo tempore maiores visendi gratia
 venerunt, et diversas rerum species Domino
 suo obtulerunt. Haque pro captivitate
 peregrini Regis Leopoldus Dux a summo
 Pontifice excommunicatus, ne simili ausu
 peregrini sancti Sepulchri, a quoquam in-
 petiti a subventionem transgredere ecle-
 siae deterrereatur. Tandem Ians in re-
 demptionem suam Imperatori multis milli-
 bus centenariorum auri et argenti, nec non
 et Duci Leopoldo argento et auro pro-
 hibito collato, eisque pacis et reconciliati-
 one sacramento ab eo firmata, captivi-
 tate exiit, sicque multatus rediit
 in terram suam. Certum autem pretii
 pondus, quod contulit, explicare distuli,
 ne cuiquam incredibile visum suspitatis
 arqueret. Hoc autem sciendum, quod
 ecclesiastici thesauri per omnes Angliae
 ecclesias collecti (sunt). Huius census
 pars maxima constabat calicibus, cru-
 cibus, aliisque diversis speciebus con-
 flatis.]

Imperator itaque tanto pretio redemptiva li-
 beratae croas, exortum egregie stipen-
 diatum, respectis tibi Ducibus Marquardo
 Jazisew de Annenil et Bertholdo de Cu-
 nisberch, misit in Apuliam, quorum indu-
 ctia multa castella civitatesque in sedi-
 tionem accepit, ibique Bertholdus iactu
 balistae percussus interit. Tandem in-
 teriva motus Optimates terrae ipsius
 contra Imperatorem unanimiter conspi-
 raverunt, subdique dedignantur omnes
 advenas Teutonios de civitatibus suis
 expulsoe vicerunt.

id. captivitate

Pergit codex.

Anno Domini incarnationis MCXCIII.
 multis de Cypriarum regionibus cruce
 peregrinationis causa ad auxilium trans-
 marinis catervis accenduntur.
 Eodem anno Henricus Imperator con-
 ducto exercitu secunda vice Alpes trans-
 cendit, transitaque Italia et Tuscia in
 Campaniam arma convertit. In quo itinere
 Richardum de Lercii comitem Sittisi-
 num, a Theobaldo de Reggaturis captum,
 sibi que presentatum apud Capuam pa-
 lio suspendit, capite deorsum verso,
 digna indignatione pro capta Imperatrici-
 ce in eum effrenatus. Deinde omnes
 civitates Campanie Apuliaeque aut ex-
 pugnavit, aut in deditionem
 accepit: inter quas praecipue Salernum,
 Barletum, Buxam, multasque alias
 civitates fortissimas viria inflammatus
 ira, perosa indomabili prode, subvertit:
 nec fuit civitas aut munitio, quae
 eius impetum sustinere valeret, militum
 peregrinorum, quae in provincia trans-
 marina expeditionis constituta cum eo
 transalpinae erat, quaeque interim con-
 fluebat, operam ei summo visu conferebat.
 Itaque tota Apulia cum Campania in
 provinciam redacta in Calabria et Si-
 ciliam copias transiecit, profligataque re-
 gione, Henricum Marscalcum de Kallindia
 cum instructo ad bellum exercitu reversus
 civitatem Catinensium Invid, ubi omnes
 ipsius sunt Optimates cum innumerabili
 exercitu ordinata acie offendit: eisque
 inunctantes congressus, et victoriam mul-
 titudine occisa adeptus, fugientes insequens
 civitatem cura eis irrupit: captaque Epif-
 copo, qui praecipue rebellaverat, cum multis
 nobilibus, civitatem igne succendit, nec cele-
 stis parcens ecclesiam S. Agathe cum

+ S. B. B.

62.
multitudine utriusque sexus et status, quod
in eam confugerat, miserabiliter incendio
consumptis: sicque ad Imperatorem, notiti-
ter in triumpho trahens captivos, rediit.
Optimates igitur, ultima desperatione ad-
acti, solo occidendum Cæsarem delibera-
verunt. Et ut hoc consequi valerent,
se et omnia sua potestati eius contradide-
runt. Quibus in fidem susceptis, fami-
liaribusque habitis, solum et in futuris es-
sum vivere statuit: quovis tamen per-
fidiam perfidia vindicare sedecus sit.
Denique se Selectos minime putantes
ab Imperatore citati conveniunt ad
eum: quos omnes captos in vincula con-
iecit, et exquisitis supplicis affectos
miserabiliter enecavit. Nam Margari-
tam archiepiscopum potentissimum illius
fens Batonem, cum quodam comite Ri-
chardo litteris apprimo crudelis, oculis
privavit, et quondam se se Maiestatis
convictum pelle exutum decoravit:
quendam vero Regem aspirantem coronari,
coronamque per tempora claviforeis
transfigi precepit: quosdam stipiti alle-
gatos pyraque circumdatos exutus cru-
deliter extinxit: quosdam veete perso-
ratos ventre tenus humo agglutina-
vit, ac per hoc omnibus in circuitu na-
tionibus, non solum in cismarinis, sed etiam
in transmarinis partibus, severitatem eius
recluentibus maximum terrorem incussit.

Chron. S. Georgii. 1192. Luitpoldus
Dux Austriæ obiit.

Capitulum XL.

Anno Domini incarnationis MCXCIV.
Imperator contra Palermum civitatem
in ultimis finibus Sicilia sitam, quod caput
Sicilia archiepiscopumque nec non orarium
thesaurorum Regum eiusdem loci hactenus
expulit, aciem duxit, castrisque ante

Col. 200.

1192

Capitulum XLVIII.
Cæsar Palermum Siciliamque obtinet.
Res Christianorum in Palermum.

faciem locatis cum expugnare discessit,
 hostiumque regalem amplissimum undique
 circumdatum, omnique bestiarum genere
 delictabiliter refectum irrumpi iussit, feris
 in usum exercitus multifariis confectis.
 Ataque cives animositate (d'nis nimium
 metuentes, sine omni mora deditis) Sex-
 tras petunt, conditionesque pacis se
 suaque omnia offerentes suppliciter qua-
 runt. Quibus consentiens civitate tradita
 eos recepit in gratiam, signis Imperiali-
 bus manibus undique insignitis. Antutu-
 que die proceptionis, qua a civibus Im-
 perator imperiali fastu susciperebat, ex-
 ercitus omni affluentia Deliciarum reso-
 lutum, gaudioque spectatorum egregie dita-
 tum secum reddidit: palestraque mili-
 tari exercitii gratia, omnique spectaca-
 lorum magnificentia interim exhibita-
 rit. Tandem summa industria civium un-
 maximis sumptibus triumphali pompa
 preparata, tota coronatus civitas tu-
 petibus festisque diversis generis et probi
 compita illustribus, thure, myrrha,
 aliisque speciebus odoriferis intus et extra
 civitatem redolentibus plateis: amotoque
 a civitate procul Imperatore cum exer-
 citu, cives per tuomas suas secundum
 modum dignitatum, conditionum et statis-
 que differentia egregie, nobiles in sua
 cohorte, seniores & lateque proveci in suo
 ordine, et his minoribus robustiores,
 eximii iuventus cum imberbi adulescentia
 imbecillique pueritia, omni phaleramento
 equestri vestiumque varietate adornati,
 ordine stationario in obviam procedebant:
 singulis quibusdam pro suo modo vel
 arte cum omnibus musicis instrumentis
 instrumentis plurimum exhibentibus.
 Imperator autem non minoris industria
 composito exercitu militari disciplina,

I. turribus

I. minoribusque

67
omniumque profumione Teutonica proesus
interdicta, contumacibus mutilationem
manuum interminatus, omni armorum
splendore rutilantem militiam exhibi-
uit, binis longo tractu civitatem versus
sedentem incedentibus. Ipse autem
cum Principibus imperiali gloria et or-
natus subsecutus civitatem ingreditur,
cunctis laudes affatum aclamantibus, vul-
goque, quod *plataeas* circumstabat, viso
Augusto iuxta morem illius terrae prono vultu
in terra coram eo conuente: sicque in re-
gionem receptus quieti dedit operam.

Haque multis numeribus a civibus est
honoratus, scilicet, *prostantissimis* sellis
aureis, frenis phaleratis, ac diversis ex au-
ro, argento, serico speciebus, quae omnia
exercitui liberaliter largiens, primo
Principibus regalia dona contulit; dein
militibus pro meritis extans munificas,
eos omnimodis ad obsequium summi ille-

xit: Inestimabili igitur pecunia in the-
sauris regis auri argentique repleta, dra-
cium publicum *Trivels* seu *Trivallis*
confertissimum reddidit, atque in *serialia*
trivellina ex his admodum ditavit.
Nam divitias apud, Calabris et Sici-
liis, quae *ferocissimis* metallorum sunt,
patris invehens, lapidum pretiosorum
ac diversarum gemmarum gloriam cum
infinitis thesauris concepit: uxorem-
que *Tancredi* cum filia, nec non filium
ipsius cum sua sponsa, filia scilicet
Constantinopolitani Imperatoris capti-
vos nobilissimos trahens, mirifice
triumphavit.

Igitur sibi modo confecto bello *Sannico*,
apulicisque cum Calabris, *rege*
Aaque in provinciam *Italia* *Italia*

T. feniisque

T. feniisque

T. omnibus modis

T. fertillissimo

T. Sannitico

cam Latiniā, Hēnticus Imperator
 bellicosissimus exercitum peregrinorum,
 multis muneribus illustratum, a se
 dimisit, et cum ipsis e suo latere publici
 erarii stipendiarios quingentos milites
 in adiutorium transmarinā celestis eccle-
 siæ duxit. Qui a Riponte et Brun-
 dasio mare Tyrrhenum transvecti
 accaron applicuerunt, et a Christia-
 nis cum gaudio suscepti sunt. Quorū
 auxilio multa castella Christiani
 recipientes, paganos paucos petere coegerunt,
 multis utrimque congressionibus prius ha-
 bitis, Christianis semper victoribus. Ita-
 que pace constituta, pagani summa in-
 dustria civitates et castella, quæ obti-
 nerant, muniverunt, et præcipue He-
 rasalem duplici muro, autemurati oppo-
 sito, ac fossatis profundissimis cingentes,
 in exiguam bitum reddiderunt, dato Chri-
 stianis securissimo conductu visendi
 Sepulcrum Dominicæ, quod fuit gentia:
 quod Dominus apostolicus, ne pagani
 oblationibus Christianorum abute-
 reatur, omnimodis interdixit, trans-
 gressoresque anathematis vinculo in-
 nodavit.]

His temporibus Petrus Cantor Pari-
 siensis, et Alanus, et Propositivus
 Magistri claruerunt. Horum præter li-
 brum Distinctionum, librum Psalmorum,
 Evangeliumque unum ex quatuor per conti-
 nuas glossas subtiliter compilavit, et præter
 hæc alia multa. Alter vero multa conscri-
 bens exposuit, inter alios librum, qui in-
 titulatus Anti-Claudianus, et cyculus
 celestis iuris, et contra hæreticos, et librum
 de vitis et virtutibus, et de arte prædi-
 candi, librumque futurum, et multa alia
 iuxta et catholica conscripsit. Tertius

Habetur in Tur.

I. confirmata

I. librumque

I. interque

I. iuris

nihilominus summam sententiarum cum
multis aliis conscripsit. Eisdem tempori-
bus Lambertus Mediolanensis librum quo-
pi intitolatus Trumenta celestis mensis,
et ita incipit: colligite frumenta ne pereant,
quantitate et subtilitate insignem, scripsit
Chron. P. Georgii. 1199. Cesar Henricus
intra Apuliam cum exercitu.

Caput XLII.

Anno Domini incarnationis MCXCV.
Henricus Imperator apud Tarentum consti-
tutus, navibusque omnium necessariorum
rerum affluentia onustis per mare Chri-
stianorum exercitui transfregit, se patriam
disposuit: nobilesque captivos triumpho re-
servans in Germaniam remisit, locis oportu-
nis exiliatos conservari precipiens. Nam
filium Tancredi Regis adhuc puerum, in
Aethiam Lusitanam per ductum, curis pri-
vatis, et in castra Emp. perpetuo captivi-
tati addictum custodiri precepit. Qui ubi
ad virilem aetatem pervenit, de translationis
desperans, bonis operibus, ut festus, eterna
quisivit celestibus inhiando, quod terrenis
non potuit. Nam de activa transfugatus
coacte, contemplativa studuit, utinam me-
ritorie. Sponsam vero ipsius, filiam
Constantinopolis Imperatoris, Imperator
Philippo fratri suo desponsavit: Re-
ginamque Apulie, uxorem Tancredi, Sibi-
liam nomine, filiamque eius apud mona-
sterium virginum, Hokinburch dictum, in
Alfatia custodia mancipavit. Marqua-
ritum vero archiepiscopum et Richardum
comitem, Imperatricis consanguineum,
luminibus, ut dictum est, privatos, eter-
nis vinculis apud Trivets sepulavit.
Sicque victoriosissimus terra marique po-
tens Augustus in Germaniam rediens,
se patriavit.

T. Hymn berlus.
T. Frumenta + T. mensis
+ T. frumenta
T. conscripsit.

T. caput XLIX.
Tancredus, fata, variorum obitus.

+ Ed. Amiso. sui et T. sed in unum. em. et
f. in p. 1010

T. Constantini

Welf Dux obiit. Leopoldus etiam Dux
Orientalis. [nato a postemate in cruce,
ipsoque cruce propter intolerabilem dolo-
rem procipto, ingravescente dolore vitam
cum dolore terminavit. Eodem tempore]
Richardus Rex Anglorum in obsidione
cuiusdam castri fugit et occiditur, succe-
dente ei in Regno fratre eius Johanne.

Chron. S. Georgii. 1195. Tancredus obiit,
et Imperator castella et munitiones ex-
pugnando perdidit a pueris, Calabris.

Caput XLII.

[Eisdem diebus tertia expeditio transma-
rina mota multis nostrorum partium
Principes ad Hierosolymitanum iter cum
multis aliis vocavit. Inter quos primatum
habebant Venerabilis Maguntiacensis archi-
episcopus Conradus, nec non et Cantuariensis
cancellarius Episcopus Herbipolenfis il-
lustris. Huic expeditioni interfuerunt
Friedericus Dux Orientalis, filius Leopoldi,
pro patris animo remedio suam posi-
turus eadem via in mortem, sed tempora-
lem, ut sperandum est, animam, succe-
dente sibi in Ducatu Leopoldo fratre suo.
Nec non Henricus Palatinus Rheni, filius
Henrici Ducis Saxonie, sororius Regis
Anglie, frater Ottonis Imperatoris,
cum Duce Brabantie de Lovin, multis-
que aliis proclavis Baronibus, cum ex-
pedita militia Crucem suam tollentes,
Christumque sequi cupientes, ad auxi-
lium transmarinam ecclesie transfela-
verunt, ibique adhuc de prioris expedi-
tione multos invenerunt. Quibus con-
iuncti a paganis, quotidie igne ferroque
instantes, plurimum pericula terrorem
receperunt, castrumque Ierosolis natura
et arte munitissimum obsederunt.
quod et cepissent, si non auri sacra fu-
mes in mente quorundam Christo pro-

T. antedictus

T. Caput LXX.

Tertia expeditio facta in fausta et infuata

Integrum hoc caput desit in codice. Vindob.
habetur in Tur.

T. illustres.

T. a omitt.

68
ponderans id impediret. Nam, sicut
fuit, quidam de militibus Templi a pa-
ganis corrupti pecunia animam Curadi
Cancellarii, qui in hac ipsa obsidione pridique
clarebat, cum quibusdam aliis inflexerunt,
eisque auri maximo pondere collato, obsi-
dionem solvere persuaferunt: sicque vendito
Christo, tradito paganis per castellum, sicut
olim Iudaeis, receperunt: nec tamen de pre-
tio saltem adquirento aliquid emolumentum,
sicut nec Iudas de triginta aereatis, con-
secuti sunt. Liquidem pretio corrupti
corruptum a paganis aurum metallo
sophistico, auro in superficie colorato, re-
ceperunt: sicque in opprobrium sempiternum
cum nota infamiae merito conse-
cuti sunt. Id sane castellum si captum
Christianorum potestate respiceret, vim pa-
ganorum in ea regione admodum conti-
nueret. Sed statim eodem Curado Cancellario
repatriante, emenso mari ad Wilt-
burch sedem suam rediit, ibique postmo-
dum contra Regnum conspiciens, et mon-
tem S. Marci in ipsa urbe pro castello
munitione publice rebellavit, rebus ecclesie
multifarie dilapidatis, a quibusdam ipsis
ecclesie ministerialibus, quos in quorundam
ipsis habita admodum iniuriaverat, in ipsa
civitate occiditur. Dicitur tamen de eo,
quod in corpore ipsis quiddam castiga-
tionis indicia inventa sunt, quibus dispi-
cto conversationis ipsi paenitentia sit
ostensa.

Sed ut ad Syrepha redeamus, exortus
peregrinorum apud Acacon constitutus,
conversacione Templariorum, Hospita-
lariorum, reliquorumque sancti Baronum
mandatoribus, talique commercium et
quandam quodammodo secretam fami-
liarum eorum cum paganis Telespans,
se ab eorum auctoritate Ducalique alienavit,

T. Traditioque paganis castello

T. in oratio.

T. Nec

T. rebusque

T. et apud eandem ecclesiam sepelitur.

T. Districta

T. ipsius

auctoritate propria regi capis, et multis
 tam publicis quam privatis congregationi-
 bus cum paganis habitis, victoriam se-
 pius consecutus actibus crudeliter admo-
 dum erudit. Videntes itaque compatri-
 otis militiam peregrinorum alacriter
 incidere, eisque pro voto cuncta succedere,
 sicut ab his, qui eidem expeditioni inter-
 fuerunt, audivimus, plus eorum industiam,
 quam paganorum multitudine metuentes,
 infidias parant, peregrinosque omnes so-
 lo occidendos, conspitatione cum paganis
 habita, deliberant, Henrico Rege eorum
 in id ipsum consentiente. Verebantur
 enim, ne, si peregrini paganis prevalerent,
 eos patria pulso acciderent, eamque vi
 obtinebant perirent. Hacque de causa
 mortem vel captivitatem eorum machi-
 nati sunt, nam quod ^{suu} fuerit, non quod Iesu
 Christi, quod tempore tantis exercitibus
 parens, regionem maritimam, quod fer-
 tissima est, propter rerum ubertatem tan-
 tum obtinere desiderant, Jerusalem
 sepulcrumque Domini participantes, idcirco
 que tantorum proficientibus, Jerusalem
 concutatur a gentibus. Igitur Henricus
 Rex cum suis fautoribus in fenestra at-
 tissimo turris apud Accaron residens, ut
 factus, et qualiter auxilio paganorum
 peregrinos morti exponeret, capiens con-
 silium, Divinum iudicium, in quod horren-
 dum est incidere, expertus est, ne de fe-
 nestra, cui insidebat, per prima tractans,
 nutu Dei forinsecus corruens, quo spatio
 que membratim corporae spiritum ex-
 halavit: sicque prostratus dissipato con-
 silio res, ut proposuerant, caruit effectu.]

Caput XLIII.

His diebus Henricus Imperator Fredericus,
 filio suo infante adhuc, Rege post se desi-
 gnato, contracto exercitu tertio vice

+ J. ut factus,

NB.

J. quod tenet, ^{rege} Henr. de Jussel

N

NB. J. tanto tempore tantis exerciti-
 bus parum proficientibus Jussel

J. caput LXXI.

Henrici imperatoris tertio in Italiam
 expeditio.

Ituliam intravit, ac Pyrenaeum transiens,
 cunctaque in Tuscia et in Campania pro-
 libitè disponens, in Apuliam et Calabri-
 am discessit, ibique potentes residens, ad
 obtinendam Graeciam Imperiumque Con-
 stantinopolitarum intendit animum. Nam
 bello in Africo proteritèaque discordia pro-
 Regno exhaustam Graeciam considerans, eam-
 que Romano Imperio subicere desiderans,
 quo id modo fieret, sagaci mente tracta-
 bat. Inter hoc Imperator Graecorum missis
 ad eum legatis auxilium ipsius contra
 fratrem quæsiturum. qui habito de-
 liberatione omnes ad id voluntarios au-
 roque Graecorum sollicitatos milites +
 illuc direxit, salutem ipsorum in hoc ne-
 gotio fortunæ committens. Itaque
 multi spe lucis eandem militiam aggressi
 in Graeciam transiit, illucque au-
 xilio intenti, ubi se sperabant liberalius
 appetiari.

Interea Graecorum Imperator a fratre cap-
 tus, humilibus privatus, et arcta custo-
 dia servatur, ipseque Imperium cum
 urbe Constantinopolitana nactus, militi-
 am Teutonicorum ad se vocatam in
 gratiam Cesaris liberaliter habuit, ipso-
 rumque a Guitorio prosperatus Regnum
 Graecorum obtinuit, filio exuente
 eum pro posse impugnante. Huius rei
 Regis filiam filio Jancredi, ut supra
 retulimus, desponsatam Imperator
 Henricus apud Paternum repositam
 Philippo fratri suo desponsaverat;
 hacque de causa idem idem Imperator
 desperatis rebus ipsam Philippam cum
 filia heredem Regni a fratre ablata
 adoptaverat, et ut hoc consequeretur,
 opem Augusti assidue sperabat.

habentur etiam in Tunc.

+ J. et Janandos

J. privatus usque

71.
96
Hic Constantino ita gefus Henricus
Imperator in Sicilia multos Imperii nego-
tio in eisdem regionibus pro velle suo disposuit,
iudices regionibus, iura civitatibus, leges
coelestium dignitatibus constituens: insuper
infulas maris vectigales faciens Imper-
ium admodum fortificavit, exercitu eius
cum instructis navibus et munitis portibus
maritima percurrente.

Caput XLIV.

Anno Domini incarnationis MCXCII.
Henricus Imperator mortuo fratre Curado Phi-
lippo fratri suo, qui in Sicilia interam cum
eo manebat, data sibi sponsa sua, filia Con-
stantinopolitani Imperatoris, Ducatum Ale-
mannis concessit, ipsumque cum eadem spon-
sa sua in Germaniam destinavit. Qui in
Alemanniam perveniens apud Augustam
urbem in Pentecoste armis iunctis nuptias
magnifice celebravit in loco qui Gundin-
lech, a quibusdam Concio legum dicitur:
ac postea assumptis militibus Alpes trans-
cendens in Siciliam ad Imperatorem recit
citatus ab eo, negotiis suis per oronem
Ducatum Diethelmo Constantiensis Episco-
po commendatis.

Caput XLV.

Anno Domini incarnationis MCXCVII.
Henricus Imperator, hostibus Imperii
circumquaque subactis, terra marique po-
tens, in ultimis Siciliæ finibus consti-
tus, immatura morte proventus est. Cuius
mors genti Teutoniarum omnibusque
Germaniæ populis lamentabilis sit in o-
fernum, quod aliarum terrarum divi-
tis eos clares reddidit, terroremque eo-
rum omnibus in circuitu nationibus
per victoriam bellicam incussit, eosque
prostantiores aliis gentibus nimum ostendit
futuros, nisi morte proventus foret:

D. T.
+ gatinis

7 Caput LXXII.

Philippus Dux Alemannis.

7. caput LXXIII.

Henrici imperatoris in Sicilia obitus.

7. quia

7. nimum

72
cuius virtute et industria Jecus Imperii
in antiquo dignitate statum refloruisse.
Itaque apud Messanam civitatem Siciliæ de-
functus, ibidem cum maximo totius ecclesi-
æ lamento cultu regio sepelitur, filium
etatis annorum quatuor relinquit.
Post cuius mortem Philippus Dux Lucis
maximo periculo insidias illorum provincia-
tium declinans vix reperavit. Nam, ut
pro libatum est, ab Imperatore prius cita-
tus erat huc de causa, ut filium ipsius ex
Apuha perduceret in Germaniam, ubi a
Principibus in Regem electus a Coloniafi
Episcopo inungeretur, ut notis est. Impe-
rator enim in Italiam migrans eundem
filium suum cum consensu Principum cura-
torum, præter Coloniafi Episcopi, Re-
gem post se designaret: qui tamen postea
resipiscens, ceterisque Principibus vix in-
ductus adque scens, puerum in Regem col-
laudavit. Hoc itaque negotio Philippus
Dux in Italiam profectus, quum venisset
Romam, mortuam Imperatorem percepit,
patrisque segrediens in Tuscia et in Italia
in fidis diversorum periculis vix evasit:
sicque negotium hoc inefficax permansit,
puero in Sicilia cum matre remanente.

[Eisdem temporibus corparatiorum eorundem
regionum provinciarum, scilicet Apulia, Calabria, Si-
cilia, memores iniuriarum, quas ab Impe-
ratore Hentico sustulerant, in gentem Teu-
tonicam maxima sunt invidia offerati, auc-
tam iniuriam pro posse in eos vindicantes:
eaque de causa multos peregrinos gentis
Teutonice de transmarina expeditione
remeanes per terram illam, mortuum Im-
peratorem nescientes, multis modis iniuria-
bant: nullusque sine iniuria illorum transire
potebat absque armis et sine comitatu

habentur etiam in Tur.

T. remansit

in Tur.

multitudinis; multisque diebus hoc de-
ravet invidia.

Capitulum XLVI.

Anno Dominice Incarnationis MCCCXCVIII.
Celestino Papa Secundo, Innocentius ter-
tius substituitur.

Igitur mortuo Henrico Imperatore, Phi-
lippos Dux Suerie, regressus in Alemanniam
de partibus Suis, satagebat omni-
modis, ut Principes electionem, quam
circa filium Imperatoris fecerant, ratam
haberent. Orientales itaque Principes, vi-
delicet Dux Bavarie, et Bernhardus Sa-
xonie cum ceteris Baronibus, et Episcopi
Magdeburgensis et Salzburchensis cum id-
em Episcopis Orientalibus diem colloqui
in partibus Turingie apud villam Arnifere
prefixerunt. Quo veniente Philippo Duce
cum ceteris, quos supra diximus, habito
consilio ipsum in Defensorem Imperii eli-
gere decreverunt, quoadusque nepos suus,
Imperatoris filius, Iudum tam ab ipso
quam a ceteris Principibus electus,
in Alemanniam deveniret. Soluta ergo
colloquio, ad oppidum Mulhusea venien-
tes Philippum Ducem in Regem eligunt,
promissaque sibi subiectione sigrepi
sunt.

Archiepiscopus vero Colonienfis et Tre-
virensis, et quidam Episcopi, et Henricus
Palatinus Rheni cum aliis Baronibus
illarum regionem aggregati, electionem
filii Imperatoris cupientes, vocaverunt
Ducem Beroldum de Taringen, ipsum in
Regem eligere volentes. Qui quum ad
diem conductam Coloniam venisset, dispu-
tus a consiliariis, ne electioni eorum con-
sentiret propter contradictionem Principum
Orientalium et electionem filii Imperatoris
iam factam, promisit se de his deliberaturum.

1140-73.
7. Capitulum XXIV.
Philippus et Otto reges electi, et
civile propterea bellum. 77

+ frater ipsius

+ J. Dux

+ J. quod vocatur

hab. et in Turic.

Regesque igitur ab eis, p[ro]datis obsequiis sic
 confutulo reverentiam se promittant. Quo
 non recesso relictis obsequiis, pecuniam,
 quam sub conditione promiserat, obsequiis
 dare coegerunt. mittentesque Comitum
 Emichonem de Liningen, vocaverunt Otto-
 nem, Henrici quondam Ducis Bavaris
 et Saxonis filium, quem venientem Re-
 gem creaverunt, fueruntque quibusdam
 illarum partium civitatibus. Sic ergo
 divisio contra se Regni Principibus Re-
 gnum cisalpinum conligit plurimum de-
 solari. Principes At enim, qui electioni-
 bus Regum non interfuissent, postmodum
 se vicissim ad alterum eorum conserbant,
 Lupoldus videlicet Dux Orientalis et
 Rex Bohemis, nec non etiam Landgra-
 vus de Turingia, et Bertoldus de
 Loringia, ad Philippum; Dux Braban-
 tiæ ad Ottonem, et quidam alii.

Itaque uterque Regum pro principatu suo
 agens bellum hoc civitate pene per duode-
 cim annos pertinaciter protulerunt. Nam
 Philippus tradente sibi Imperatore fratre
 suo tenens, omnesque thesauros ipsius
 possessionesque pedicularum, aliorumque
 fratrum suorum, ditissimorum videlicet
 Principum, ipsorum heres solus obti-
 nens, Principes Ottoni faventes quos-
 dam minus, quosdam promissis et donis
 in sui partem transfudit, et innume-
 ras expeditiones contra Ottonem pro-
 movit, civitates castellaque per diversa
 loca expugnans, rebellantes undique ad
 seditionem coegit. Otto vero auxilio
 fratre Henrici Palatini fratris sui, et
 Colonien[s]ium, impotus Philippi constanter
 sustinuit, archiepiscopumque, quod Aquis-
 granis est, adeptus, a Colonien[s]i Episcopo

T. Dux

, regalia

T. Henrico

T. Philippine

cooperante Treverensi, qui ad hoc specia-
liter privilegiati sunt, in Regem unctus
glorificatus est, etiam si non regalia iura,
tamen et loca regalia retinere.

Electores

Archiepiscopi Moguntinus, Treverensis,
Coloniensis.
Inde Palatinus Rheni Imperator. Dux Sa-
xonie portator eius.
Marchio de Brandenburg Propositus Camerac.
Pincerna Rex Boemius
Romani statuunt Regem concorditer isti.

3. et si
Sequentia desunt in editis, in Turri
in margine alia scriptura.

habentur in Turri. pro portatore
+ 7. portitor
+ 7. Boemius

Chron. S. Georgii. 1198. Celestinus
Papa mortuus. Innocentius III. ei successit.
Innocentius Papa primo adstitit Ottoni
Regi contra Philippum. Philippo occiso
consecravit Ottonem in Imperatorem
et coronavit eum. Postea anathema-
tizavit eum, precipiens Principibus
Alamannis, ut nullus ei amplius obe-
diat. quibus postea misit Fredericum
Regem Siciliae, et ille electus est a
Principibus Alamannis.

Caput XLVII.

[His temporibus, ut veraci relatione
comperimus, Sacerdos quidam sanctae
conversationis, nomine Volco, in Francia
in Parisiensi Diocesi cuiusdam cele-
stis parochianus, verbo predicationis
per omnes Franciae partes in stans
gratia miraculorum mirifice claruit.
ac praecipue in Parisiensi civitate vitia
Deo odibilia, et maxime avaritiam,
eiusque accidens, usuram, sodomiti-
cumque scelus reprehendit: et nunc
minis, nunc blanditiis, nunc increpiti-
onibus omnes verbum audientes ad pe-
nitentiam invitavit: atque sic sicut per-
cepimus ab his, qui interfuerunt.]

cap. LXXV.
Mist Incidens de Volcone sacerdote gallico.

Integrum caput istud in Mss. loc. est.

76 laborantibus variis languoribus
per impositionem manus contulit
sanitatem, reddens eis visum, surdis
auditum, claudis gressum, mutis lo-
quendam. Hecque sic evidenter et con-
fidenter egit, ut in Digno Dei hoc eum
operari non dubitaretur. Ergo tam pro-
clara tamque multa miracula per eum
Deus ostendit, ut antiquis sanctis omni-
modis posset in hoc Digno Dei equiparari. 7. posset
Non ergo temere opus predicationis as-
sumit, sed auctoritate Domini Papae
Episcopi primumque precepto ad hoc accepit,
aperiens, quod B. virgo Maria sibi appa-
rens ad hoc eum officium informaret,
et ut poenitentiam populo predicaret
admonens, datam sibi a Deo gratiam sani-
tatum intimavit.
Igitur pauca de pluribus s. sicut Bertoldus
de Spirensi Henrico Custodi Argentinen-
sis ecclesiae de Veringia, postea eiusdem
Episcopi transcripsit, qui his interpretis
in medium producentes declarabimus,
ad ostendendum, cum quali confidentia
ea operatus est. Allatis denique ad eum
mutis, sicut idem Bertoldus oculis suis
vidit, ora eis aperiens insufflavit,
eisque ut loquerentur imperavit. qui
si aliquamdiu morarentur, eos in ma-
xilla edendo quasi per vim Spiritus
sancti verbum ab eis violententer ex-
traxit, statimque loquentes reddidit.
Contigit quoque, cum quadam die causa
quadam ad Regem Franciae pergere: cui
occurrentes milites quemdam adolescen-
tem cognatum suum debilem et contra-
ctum obtulerunt, et ut ei manum im-
poneret, suppliciter petierunt. quos ille
de pompali admodum superfluitate.

acriter reprehendens contracto, ut equo,
 quo sedebat, Descenderet, imperavit.
 Itaque puer omnino debilis quum se
 movere non poterat, iterato Sacerdos ei
 dixit: in nomine Domini Iesu Christi
 precipio tibi, ut Descendas. Quum
 nec ad hanc vocem daret, posset Descende-
 re, Dominus volens s: nam et ipse equo
 sedebat: equum ad eum argens quasi
 eum percussurus baculum, quem manu
 gestabat, elevavit: equoque per hoc
 stuporem incutiens, eumque pro timore
 de equo corruentem elevans sanum con-
 tinuo reddidit, eumque per aliquod cam-
 pi spatium coram se gaudentem currere
 fecit.

+ J. inquit + J. no sibi.

+ J. illi

Inter cetera virtutum eius insignia foene-
 ratorum quemdam Titipimum videns
 in spiritu ad vitam esse predestinatum,
 occasione praevidendi eum ad salutem
 eius summa Domum eius ingressus est.
 Ad quem Vir Dei: quid, inquit, praesump-
 sumus hodie? Cui Dives: non est necesse,
 Domine, nos hoc inquirere; quod quid-
 quid civitas optimum habere poterit in-
 cibus, nobis hodie non docuit. Quare Vir
 Dei celeris, qui secum venerant, a summi-
 coquinam eius intravit, et coquo, ut sin-
 gula focula se praesente exponeret,
 inspicit. Quod dum faceret s: micum dictu:
 pro variis et pretiosis, quod inposuerat,
 aut ranas de singulis aut serpentes ex-
 posuit. Quo viso omnes, qui aderant,
 in stuporem conversi sunt, et praecipue
 Dives ille se peccatorem agnosens pedi-
 bus eius prostravitur, se peccatorem, se
 criminofum proclamans, et ut sibi viam
 vitae per indicatam poenitentiam ostendat,
 summo opere precatur. Ad quod Sacerdos:
 immundus es tu, et omnia quae habes:

+ J. quia

+ J. hoc

+ J. cum

Et nisi omnia, quod ex usuris vel quolibet modo iniuste adquisivisti, redideris, ac deinde omnibus iuste adquisitis in pauperes erogatis, per elemosynam peccata tua redemeris, indulgentiam non mereberis.

Cui dives obediens, ac septimanas nihil T. aliud
agens hoc devotus implevit. Dehinc ad
virum Dei reversus nihil sibi remansisse
indicavit. quidam autem ex amicis eius ad-
flans se adhuc in vase viginti maltha tritici
de rebus eius reservasse indicavit, quod dives
absque excedens oblitus erat. Sacerdos
igitur a summo Divo, turba clericorum
amicorumque eius et multorum aliorum
comitante, ad vas accepit, ipsumque aper-
iens bufonibus serpentesque plenum
reperit. Sacerdos autem ad Divum reversus
sivis, ait, perfectus es pe, et ceterus De Divina
miseriordia et venia, vas istud ingredere
nudus, et ego tibi vitam aeternam promitto.

Cui ille magna fide obediens coram omni-
bus in remissionem peccatorum suorum
nudus intravit: et clausoque vase ac signa-
to super eum Sacerdos omnes usque in
crastinum abesse iudicavit. Itaque sequenti
die cum eis, qui hoc viderant, et cum multi-
tis aliis ad locum venit, et a pesto vase
nihil, proter humana opera super nivem
candida invenit. Quod in medium pro-
ferens sancta et veneranda esse pote-
stus est, et cum gaudio et admiratione
omnium in loco honesto reposuit.

Hereticorum autem sectam, quod in fani
commercio vitam suam probrasse pro-
stituerant, omnimodis in ea regione re-
posuit, easque verbo, predicationis con-
versas plures tunicatis crinibus habitu
religionis indivisibile professione perse-
tudo castitatis: alias autem, quod

T. complures

79.
80
continere non presumebant, capum ex
fragilitate timeantes, Data eis in Potem
non modica pecunia legitimo conubio
reformavit. Ad quod officium Pari-
sienfes scholares Ducentas quinquaginta
libras erogaverunt argenti, Burgenfes
quoque mille et amplius.

Huius Sacerdotis conversatio non mul-
tum simulata religione fuit; vestes
enim pro consuetudine ipsius terræ ha-
bens barbam frequenter radebat, caput
Secenti pileo cooperiens. Vadens ad præ-
dicandum equo utebatur, et in quamcum-
que domum receptus est, modo in sti-
predicationis comedit et bibit, quod sibi
apponebantur. Magistrum etiam Pe-
trum, vicum apprime eruditum, ad
officium predicationis assumpt, eique
gratiam orationum a Domino impetra-
vit: reliquos Magistros, ut compe-
tiosos et Dulces et utiles in timore
Domini Discipulis facerent lectiones,
adhortans. Dialecticos enim inutilia
abdicere, utilia in hac arte monuit
reservare. Decretistas quoque De mul-
tis inutilibus et lectionem gravantibus
concordantibus reprehendit. Theologos
autem De longis continuationibus et so-
phisticis Disputationibus redarguit: re-
liquarumque artium Magistros simili-
modo increpans, eos De multis inutili-
bus correxit, atque ad necessaria tra-
ctanda et Docenda informavit. Is Sa-
cerdos quid egerit his peractis, vel quo
fine defecerit, ignoratur: sapientiori-
bus, quia De eius transitu nihil memoria
dignum, ex hoc admodum scandalizatis.
Sed hoc frustra, quum populus multi-
pliciter honeste defendit.]

T. reservare.

T. Hic

Igitur Innocentius Papa Philippum iam
antea offensus, eo quod in Tuscia existens
quoddam patrimonium S. Petri invaserat,
ipsum in Regem eligere non consensit, sed
Ottoni favens ipsum in Defensorem Ro-
mæ ecclesiæ collaudavit. Verum tamen
procedente tempore videns vires Ottonis
abatas, et favorem Principum admodum
concidisse, Philippum vero subiectis Ottonis
fauoribus prevaluisse ipsi, duos Cardi-
nales ex labore suo, Hugonem videlicet
Officiensem et Vellethensem Episcopum,
et Leonem tituli S. Euseii in Ierusalem
presbyterum Cardinalem ad eum dire-
xit, ut auctoritate Apostolica ad litem
terminandam Data ab utroque pace ad-
dum et locum conductum Principes con-
venirent, ibique mediantibus Cardinalibus
aliisque Principibus quatinusque con-
ditione pax inter eos reformaretur.
Itaque die conducta in inferioribus Atheni-
partibus non procul a Colonia conve-
nientes, post multa passim tractata, Otto-
ni a Philippo per Cardinales offeritur,
ut accepta in uxorem filia eius cum
Ducatu Alamannid, a lionumque predi-
cium suorum redditibus, regio nomine de-
posito ipsi de cetero ut Regi pareret,
Philippo exhinc sine controversia re-
quante. Ad hæc Otto, quamvis iam de-
speratus, indigno ferens a liquo sibi pro
Regno offerri, se Regnum non nisi
cum morte depositurum protestatur,
Philippo, ut sibi cederet, multo maiora
obtulit. Taliq[ue] ambitione non
convenientes in facto negotio ab
utroque Discessum est: Cardinalibus
ad Regem Philippum se conferentibus,
eique favorem Domini Apostolici offerentibus.

Inter utrumque regem pactentata.

T. ipsi Defensores duos

+ S. regis

in inferioribus

Anno Dominice incarnationis MCCC.
Dux Venetiarum cum Matheone de
Monte Jovato ac multis Italicis,
nec non Comes Flandrensis, plurimi-
que de regione Galliarum, Hierosoly-
mitans outepse subvenire nitentes, Cru-
ce accepta per quodam iter arripuit,
ubi a Grecis, maxime Constantinopo-
litans, multis vexatus et iniuriis irre-
fatus fuit. Unde permoti, profligata
circa urbem Regiam universa regione,
belloque cum Imperatore habito, ipso-
que cum multis occiso, urbem obsessam
expugnantes insumpunt, in rapinamque
effecati, nec ecclesiis parcentes, auri
et argenti aliarumque rerum inestima-
biles thesauros diriperunt. Venetia-
nis cum Pisanis, Januensibusque,
ac multis de omni Italia, Ungaria,
Germania, Gallia, Hispania ad auxi-
lium eorum spe huc tendentibus.
Itaque de multis vicinis regionibus
divitis quodcumque inventa sunt: ac prae-
sertim ornatus templi, quod Justinianus
Imperator in honorem Augusti Septimi
quondam construxit, multo auri aetatis
ponderis, cum Reliquis Sanctorum in-
numerabilium, quibus haec civitas prospa-
bat emai orienti, Venetiam ex maxima
parte translatus est: aliis regionibus
civitatibusque eisdem Reliquis the-
saurisque admodum ditatis. Praeterea
abbas quidam nomine Martinus, Ci-
perionensis, ordinis de monasterio Perisio,
quod situm est in Alsatia, eandem
expeditionem aggressus, huc expug-
nationi Constantinopolis interfuit:
indeque maximam partem vivis suis Amis,

J. et maxime a

J. genue

J. vicisim

J. Parisio

atque reliquiarum Dominica-
rum cum multis Sanctorum Reliquiis
oratis cura et argento et lapidibus
pretiosis in Patriam transportatis, hisque
totam Germaniam cum Alfatia admo-
dum nobilitavit.

[Sic itaque Discretus omnipo-
tens Deus iniuriam peregrinorum suorum
vindictavit, quod a Judis ab antiquo
viciis, Jerusalem per fines suos ven-
ientibus, semper irrogata est. Deus ul-
tiorum Dominus, reddens retributionem
superbis, nec tamen in ira sua miseri-
cordie oblitus, quod hoc Stugellam
non a paganis, sed a Christianis super-
filios peccatis induxit: hoc nimirum
meritis Sanctorum exigentibus, ne
relicta eorum Reliquia manibus pa-
ganorum polluerentur, sed a Christia-
nis alio transferat debito colerentur
honore. Itaque Latini, nec non Teu-
tonici, pulsos seu occisos Judas, civita-
tem Regiam obtinentes, Comitem
Bonifacium Regem creaverunt, totam-
que Judicam devastantes, variis pro-
prietatibus cum Judis fecer-
unt.] Sed de his tractemus.

Caput I.

Anno Dominice incarnationis MCCVIII.
Philippus Rex subiectis sibi multis
modis omnibus pene Ottonis fautori-
bus, ipsam postremo persequi Deli-
berat, contractoque valido exercitu
contra Brunsvic in Disponens, in
civitatem Babinbergensem divertit,
exercitu iam in propinquo constituto,
ibique phlobotomatus aliquam diu
quiescere voluit. Itaque Otto Palatinus

T. munitas

T. sua

T. quia

T. sine

T. Caput LXXVIII.

Philippo occiso Otto solus regnum ob-

tinuit.

T. proximo

De Witilinspach, remordente memoria inuicem
 sibi in ablutione filio a Philippo
 Rege exhibitio: Desponsatam enim illi
 filiam protenta con sanguinitatis propin-
 quitate nequaverat: et tempus opportunum
 ratus, atque infigatione Marchionis de
 Anedohse animatus, in vindictam exarsit,
 sociorumque frequentia stipatus, quasi
 in expeditionem iturus, Babinbere ad
 Regem Philippum directit, et quasi
 ei in autem locuturus cubile Regis
 familiariter pulsavit, gladio sub ve-
 latente. Introrsus igitur continuo
 exerto gladio Regem invasit, unoque
 ictu capite, lethali ter vulneratum cui-
 dit, vulnerato etiam Henrico Dupifero de
 Walpurg, qui eum comprehensum reti-
 nere voluit: sicque cubili erumpens
 a senso equo cum sociis secessit, Rege
 statim exspirante. Exercitus igitur
 audiens Regem occisum veloci regrepu
 repatriavit, sibi rebusque suis quasi
 prospiciens. Nam quaquaversum om-
 nes in rapinam effrenati civitates ad
 ius Philippi spectantes plerasque re-
 bus direptis succenderunt, monasteriis
 villisque undique spoliatis: nullusque
 sine armis vaullaque comitatu securo
 itinere incedere valebat.

Occiso igitur Philippo anno belli huius
 civilis duodecimo, Otto Regnum, pro
 quo sui conflixerat, tandem obtinuit.
 Sed quia admodum attenuatus fuerat,
 paulatim ad conversis ad se Principi-
 bus confortatur. a Nutivitate ita-
 que S. Iohannis Baptistae, quando vide-
 licet occisus est Philippus, usque ad au-
 tumnum attrahendi sibi Regni possessionibus

84 et conciliandis Principibus instans,
circa festum S. Martini Curiam apud
Frankfurt habuit. Itaque lege pacis
promulgata Regnum turbatum pauli-
per tranquillavit. Post hoc apud Iusturum
Noricum colloquium habens, [a Ba-
varia in Alemanniam pervenit, ibique
in Epiphania Domini apud Augustam
colloquium habens] Ottonem Palatinum de
Witthinspach nec non Marchionem de
Anadehse lege Bavarica sententialiter
propter occisum Philippum proseripit,
eosque dignitatibus ac prediorum pro- + 7. beneficiis
rum redditibus sine spe recuperationis
iudicialiter privavit, dignitates eorum
in alios transferens, aliisque beneficia
concedens, redditibus eorum prediorum
heredibus eorum delegatis: captisque ibi-
dem quinque pacis violatoribus, uno de-
collato, quatuor suspensis. Ubi etiam
legatis civitatum Italie ad eum ve-
nientibus, insignia civitatum cum cla-
vibus aureis et multis aliis donis offe-
rentibus, ac per hoc subiectionem pro-
ficientibus, susceptis in Saxoniam per-
rexit.

Caput 1.1.

Anno Domini incarnationis MCCIX.
Otto Rex generale colloquium in quadra-
gesima habens apud Angenowe expe-
ditionem in Italiam Principibus edixit.
ibique occisum esse Ottonem Palatinum
de Witthinspach a Marscalco Henrico a
Kallindin in vindictam Philippi Regis
nuntium accepit. Igitur fortuna pro-
peris et successibus aridente, nec Prin-
cipes, qui cum Philippo fuerant, et
hi, qui Ottoni prius adherentes semun-
a possiduerant, Regem conscientia

J. Caput LXXIX.
Convocatus in regni Angenod et Herti-
poli. Ottonis regis imperio.

J. De Kallindin

remotente suspectum haberent, me-
 dium quoddam necesse fuit interponi,
 ne occasione, ut fieri solet, atrox dif-
 cordia conflata in pristinum rursus
 exitium Regnum involveretur. Ad
 hoc nullum magis idoneum inveniri po-
 tuit, quam ut Otto Rex acciperet in ma-
 trimonium Philippi filiam, quod conne-
 xione insolubili concordiam inter Re-
 gem et Principes stabiliret. Et quia
 hoc sine licentia apostolica auctori-
 tatis fieri non licuit, cognatione in
 impediante scilicet nam pater Ottonis avun-
 culus fuit Frederici Imperatoris, patris
 Philippi: missi sunt a sede apostolica
 Cardinales duo, Hugo Osnienensis et Velle-
 frensis Episcopus, et Leo tituli s. Crucis
 in Jerusalem presbyter Cardinalis, qui
 prioris anno, vivente Philippo pro eadem
 causa perit, proliatum est, legatione
 summi erant, ut necessaria dispensa-
 tione connubium hoc, gratia pacis et con-
 cordie, auctoritate B. Petri ex aposto-
 lica conniventia initura, ratum et le-
 gitimum statuerent, idque remoto omni
 scandalo, eulepia dispensante, probabile
 confirmarent. Qui ad Regem venientes,
 eumque apostolica benedictione salu-
 tantes, causam legationis sue, ut re-
 latum est, aperuerunt, eumque libenti
 animo consentientem ad hoc, ad de-
 fensionem Romani eulepidi invita-
 verunt.

Itaque ad hoc exequenda generalis
 curia a Principibus apud Herbipolim
 indicta in octava Pentecostes. Prin-
 cipes igitur ex diversis Regni parti-
 bus ad hanc Curiam convenerunt, le-
 gatique civitatum Italiae subiectionem

i. Hic in medio contesctu abrum pitur
 codex Vindobonensis: reliqua habet
 editas Aristophanes, et M. Turicensis

+ T. videlicet

offerentes interfuerunt, Ottonemque
Regem regali ambitione coronata civitate
cum maximo tripudio susceperunt, ibique
in palatium regale congregati, extructo tri-
bunali Rex ascendit Cardinales habens
collatorales, reliquis Principibus cir-
cumbentibus. Itaque Hugo Osiensis episcopus
Cardinalis primo excusatus de causa regales
connubii, pro qua conuenerunt, rationabi-
liter Latino idiomate allegavit, interpretem
habens Wirziburgensem Episcopum, Re-
gique Ottoni, ut pro bono patris et conuor-
sio ad abolendam prolixorum malorum
memoriam, cum filia illustrissimi Prin-
cipis Philippi matrimonium contraheret,
auctoritate Dei et B. Petri per apostolicam
obedientiam in remissionem peccatorum
suorum precepit.

Rege igitur ad hoc devoto animo con-
sentiente, abbas Morimundensis Cister-
ciensis ordinis surrexit, omniumque
abbatum, aliorumque claustralium
utriusque ordinis, Cluniacensis videlicet
et Cisterciensis, personam assumens,
delictum hoc connubio contra consue-
tudinem ecclesie quamvis dispensatorio
committendum monastico ordini aucto-
ritate apostolica imposuit, Regi per
hoc iniungens poenitentiam, ut mona-
stiorum, aliorumque ecclesiarum pro-
prie defensor existeret, viduis et pupillis
iusto iudicio preceperet, monasteriumque
Cisterciensis ordinis in fundo proprio dei-
ficaret, ac post hanc ecclesie Hirsopolitanae
in propria persona subveniret.
His omnibus Rege obediente, puella iam
nubilis a Duce Leopardo orientali et
Ludovico Duce Bavarum adducta tribu-
nali sistitur, a se consensu interrogata,

+ J. Pota

rescindata admodum rubore perfusa
se libenti animo consentire respondit prospitendum.
Mox a Duce Leopoldo cognato suo per
manus Cardinalium, lege Francorum Regi
Othoni Deponatur, a quo amantissime
amplexata publici signo osenti, mutua-
tionemque annulorum subvertitur; tra-
ctisque Diversis Regni negotiis a Curia
disceduntur, Reginaque Saxoniam per-
ducta apud Bruniswich aliquandiu
mansura collocatur.

Caput L. II.

Hisdem diebus Otto Rex generalem Cu-
riam circa festum Apostolorum Petri
et Pauli apud Augustam Vindelicam
celebrans, promissis prius ad Apo-
stolicum Cardinalibus, expeditionem mo-
vit in Italiam, se et per vallem Tri-
buntinam Ducens exercitum Veronam
pervenit: ibique a civibus, ponte na-
vibus compacto, per Althosim cum
toto exercitu transductus furorabi-
liter excipitur. Dispositis itaque in-
ibi negotiis Imperii quoddam Castellum
ab Imperatore Henrico VI. Veron-
ensibus quondam traditum ab eis
recepit, et in eo presidia Imperii more
antiquorum posuit. Exin Bononiam
copias transiens generalem inibi Cu-
riam cum Principibus Status celebravit,
ac inde Mediolanum perveniens honori-
fice a civibus suscipitur. Ubi moram
faciens, negotiaque Reipublice dispo-
nens, validum ex omni Italia contra-
xit exercitum, Pyrenaeum transiens
Lusitaniam applicuit, nuntios ad PONTI-
ficem apostolicum, Patriarcham Aqui-
lesensem et Episcopum Sironensem can-
cellarium suum, Romam promisit.

I. ruboreque

87.

84

I. Caput L. XXX.

Otto imperator consecratur.

Qui ex persona Regis compositione
 Imperialis consecrationis cum apostolico
 facta ad Regem regrediuntur, ipsam-
 que cum universo exercitu, ex parte
 Domini apostolici fibali affectu compo-
 sitionem consecrationis intinantes, sa-
 lutarunt. Qui mox ad urbem tendens
 exercitum castrametari ante portas
 Urbis fecit: ipseque crastina die Domi-
 nica ante festum S. Michaelis, quod eo
 anno V. Calend. Octob. evenit, a Domino
 Papa Innocentio et a Romanis honor-
 fice ~~recepit~~ ^{recepit}, datoque sacramento co-
 ram ecclesia, se iustum iudicem, ac vi-
 ductum et orthodoxorum tutorem, nec
 non ecclesiarum et praecipue patrimonii
 S. Petri defensorem pro posse existere,
 ab Apostolico consecratus coronatur,
 Imperatorisque et Augusti nomen
 nonagesimus sextus ab Augusto for-
 titus. Consecrationem igitur ^{desidera-}
 tum adeptus, cum magno tripudio ab
 Urbe recedens, in partes Tusciae directus.

Explicit Otto de S. Blasio
 in urbe Turicensi et Westphalia.